

PRZEPIS NA SOPOT

Raport o stanie miasta 2022 WYDANIE SPECJALNE: podsumowanie działań samorządu

Fot. Anna Rezułak/KFP/UMS

Drodzy Mieszkańcy Sopotu,

przetawiamy Państwu „Raport o stanie miasta 2022”. Początek roku pozwalał mieć nadzieję, że w po dwóch latach pandemii będzie spokojniej, COVID-19 zaznaczał jeszcze swoją obecność, ale jego odwrót był wyraźny. Nadzieje na normalność zostały zniweczone już 24 lutego. Napad Rosji na Ukrainę spowodował masowy napływ uchodźców wojennych do Polski. Część tej fali dotarła również do Sopotu.

Mieszkańcy miasta, organizacje pozarządowe i sopocki samorząd natychmiast przystąpili do akcji pomocowej, by przybywającym do miasta uchodźcom zapewnić wyżywienie i nocleg. Już 2 marca rozpoczęło działalność Centrum Wsparcia Ukrainy. Ogółem w 2022 r. w Sopocie pojawiło się ok. 3000 uchodźców. Udzielanie im pomocy i wsparcia było dla samorządu jednym z istotniejszych działań w minionym roku.

Wielkim wyzwaniem i sukcesem było zorganizowanie i uruchomienie przez miasto trzech obiektów zakwaterowania zbiorowego, w których powstało 545 miejsc noclegowych.

Skuteczna pomoc nie byłaby możliwa bez zaangażowania mieszkańców miasta, organizacji pozarządowych i sopockich przedsiębiorców. Sopotianie chętnie przyjmowali uchodźców pod swoje dachy. Uczestniczyli też w zbiórce żywności, odzieży i innych artykułów pierwszej potrzeby. Chciałbym wszystkim niosącym pomoc bardzo za to podziękować.

Wśród uciekających przed wojną było bardzo dużo dzieci. Zapewnienie im opieki przedszkolnej i edukacji w sopockich szkołach było możliwe dzięki wielkiemu wysiłkowi pracowników tych placówek oświatowych. Powstało 8 nowych oddziałów szkolnych i 2 przedszkolne, do których uczęszczało 400 dzieci.

Niestety ogromny napływ uchodźców to nie jedyne zdarzenie czyniące rok 2022 pełnym wyzwania. Jesienią dopadł nas kryzys energetyczny, gwałtowny wzrost cen paliw i energii elektrycznej. Jednak gorsza od samych podwyżek była wywołana bałaganem legislacyjnym niepewność co do poziomu cen w przyszłości. W tej sytuacji konieczne było szukanie oszczędności. Spore oszczędności przyniosły przeprowadzane w mieście inwestycje, np. wymiana 791 latarni ulicznych na energooszczędne czy wdrożenie inteligentnego systemu zarządzania energią w budynkach użyteczności publicznej. Niestety nie było to wystarczające wobec

horrendalnego wzrostu cen energii. Dlatego podjęliśmy decyzję o wyłączeniach w godzinach nocnych latarni ulicznych w niektórych częściach miasta. Dotyczyło to 550 z 4250 latarni w mieście. Wyłączenia zostały tak zaplanowane, aby nie odbiły się na poziomie bezpieczeństwa. Skromniejsze niż w poprzednich latach były też uliczne iluminacje świąteczne.

Rok 2022 stanowił wyzwanie dla budżetu miasta. Skumulowało się kilka niekorzystnych okoliczności. Nie wygasły jeszcze negatywne skutki epidemii COVID-19. Wojna w Ukrainie oraz mała skuteczność instytucji centralnych w walce z inflacją spowodowały jej gwałtowny wzrost do 18%. Dynamicznie rosły ceny paliw, energii elektrycznej i usług oraz koszty wynagrodzeń, które są istotną pozycją w budżecie miasta. Koszty obsługi zadłużenia po podwyżkach stóp procentowych wzrosły prawie 4-krotnie. Wszystkie te czynniki odbiły się na wydatkach z miejskiego budżetu.

Niestety wpływy nie rosły tak szybko, jak wydatki. Wynikało to m.in. z polityki rządu. Wprowadzenie Polskiego Ładu bardzo obniżyło dochody samorządów, szczególnie z tytułu udziału w podatku dochodowym. Ubytki te były częściowo rekompensowane dodatkowymi środkami przekazywanymi samorządom przez władze centralne. Ale – po pierwsze – nie rekompensowały one strat, a po drugie przyznawane były uznaniowo, co utrudniało jakiegokolwiek planowanie. Inne środki przekazywane przez rząd również nie rosły w wystarczającym stopniu. Subwencja oświatowa w 2022 r. wzrosła o niecałe 8%, więc miasto musi do edukacji dopłacać coraz większe kwoty z dochodów własnych.

Planowane dochody miasta w wysokości 434 011 139 zł zostały wykonane w zaledwie 94,89%, czyli wyniosły 411 840 933 zł. Natomiast wydatki zaplanowane w wysokości 512 907 177 zł zostały wykonane w 87,96%, czyli wyniosły 451 136 986 zł. W rezultacie deficyt budżetowy zamknął się sumą 39 287 053 zł. Jednak z racji wypracowania nadwyżki budżetowej w latach poprzednich, niskiemu zadłużeniu oraz dzięki wolnym środkom niewykorzystanym w poprzednich latach, sytuacja finansowa Sopotu pozostaje w obecnej chwili stabilna i bezpieczna. Zrealizowane zostały wszystkie ustawowo nałożone na gminę zadania bieżące, zarówno własne, jak i zlecone.

Potwierdzeniem bezpiecznej na dziś sytuacji finansowej są wskaźniki zadłużenia miasta. W 2022 r. spadło ono do 60 mln zł i zmniejszyło się przez rok o 9,7 mln zł. Oznacza to, że wskaźnik zadłużenia jest na bardzo niskim poziomie 14,6%.

Rok 2022 przyniósł bardzo istotne dla miasta inwestycje drogowe. Zakończyliśmy budowę pierwszego w Sopocie woonerfu, w kwartale ulic Parkowa – Kordeckiego – al. Wojska Polskiego. To prawdopodobnie najdłuższy woonerf w Polsce, ale najważniejsze jest to, że jego budowa wprowadziła wręcz rewolucyjne zmiany – komunikacyjne, ekologiczne oraz estetyczne. Sukces inwestycji zachęcił władze miasta do rozpoczęcia budowy drugiego woonerfu, na ul. Kolejowej.

Z uwagi na znaczenie w układzie komunikacyjnym miasta bardzo istotne było też rozpoczęcie przebudowy ul. 3 Maja. Skrzyżowania z sygnalizacją świetlną zastąpione zostały rondami, a cała ulica zyskała nową infrastrukturę rowerową, ekologiczne oświetlenie i zieleni. Istotna jest też budowa podziemnych zbiorników retencyjnych zatrzymujących wodę deszczową.

Sopot od lat buduje mieszkania komunalne, by wesprzeć mieszkańców, których nie stać na zakup własnego lokum na wolnym rynku oraz zapobiegać niekorzystnym zmianom demograficznym. W 2022 r. trwały prace nad budową i przygotowaniem realizacji nowych 103 mieszkań (przy ul. 3 Maja 61, przy ul. Obodrzyków 20 a, przy ul. Reja).

Podobnie jak w latach ubiegłych największe wydatki przeznaczamy na edukację, politykę społeczną i kulturę. Przekłada się to na wysoką jakość edukacji potwierdzoną wynikami sopockich uczniów, szerokie wsparcie potrzebujących i wykluczonych oraz bogatą ofertą kulturalną.

Nowością w 2022 r. było rozpoczęcie miejskiego programu leczenia niepłodności metodą zapłodnienia pozaustrojowego in vitro. W programie brało udział 5 par z Sopotu. A w 2023 r. powitaliśmy pierwsze dziecko, które przyszło na świat dzięki wsparciu z miejskiego programu in vitro.

Niezwykle istotne dla miasta było zakończenie prac nad Strategią Rozwoju Sopotu na lata 2022-2030. W ramach konsultacji społecznych projektu strategii odbyło się pięć spotkań, w których udział wzięło 126 osób, zgłoszonych zostało 207 uwag. W oparciu o wyniki konsultacji opracowana została ostateczna wersja Strategii Rozwoju Miasta Sopotu na lata 2022-2030, przyjęta uchwałą Rady Miasta Sopotu 22 grudnia 2022 r.

Janek Skarwulski!
Prezydent Sopotu

SOPOT SOLIDARNY Z UKRAINĄ

Po wybuchu wojny w Ukrainie sopocki samorząd natychmiast rozpoczął **akcję pomocową**. Priorytetem stało się **przyjęcie przybywających do Sopotu uchodźców**, zapewnienie im noclegu i wyżywienia.

Centrum Wsparcia Ukrainy

Na wniosek prezydenta miasta w Sopocie powstało **Centrum Wsparcia Ukrainy**. Ruszyło ono już 2 marca 2022 r. w budynku miejskim przy al. Niepodległości 749. Na początku centrum funkcjonowało całodobowo jako punkt recepcyjny oraz informacyjny.

Dyżury w CWU pełnili m.in. pracownicy Urzędu Miasta, Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji, a także Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, którzy wraz z wolontariuszami zajmowali się przybywającymi uchodźcami, zapewniając im schronienie, całodobowe wyżywienie, dostęp do opieki medycznej, wsparcie psychologiczne, środki czystości i środki higieniczne, ubrania, a w późniejszej fazie także doradztwo zawodowe.

Ogłoszona została zbiórka żywności, odzieży i artykułów pierwszej potrzeby dla uchodźców. **Bardzo wielu mieszkańców Sopotu oraz przedsiębiorców odpowiedziało na apel przynosząc potrzebne artykuły.**

Pierwsi uchodźcy wojenni pojawili się w Sopocie 1 marca 2022 r. i zostali zakwaterowani w hotelu Sopocki Zdrój, przy ul. Bitwy pod Płowcami 61 (60 miejsc) oraz w Domu Dziecka przy ul. 23 Marca 16 (18 miejsc). W miarę przybywania kolejnych osób były uruchamiane następne **obiekty, przystosowane do zbiorowego zakwaterowania:**

- Centrum Wsparcia Ukrainy, al. Niepodległości 749 (50 miejsc),
- Hotel Leśny SKLA, ul. Wybickiego 48 (24 miejsca),

- Hipodrom Sopot, ul. Polna 1 (25 miejsc),
- Hotel Molo, ul. Podjazd 6 (50 miejsc),
- Sanatorium Uzdrowskie „Leśnik”, ul. 23 Marca 105 (35 miejsc),
- Dom Studencki nr 8, ul. 1 Maja 12 (220 miejsc),
- Dom Studencki nr 9, ul. Bitwy pod Płowcami 64 (220 miejsc),
- Budynek SKOK, ul. T. Kościuszki 47 (105 miejsc),
- Budynek ZUS, al. Niepodległości 796 (70 miejsc).

Wielkim wyzwaniem i sukcesem było **zorganizowanie i uruchomienie przez miasto 3 obiektów zakwaterowania zbiorowego** dla uchodźców w domach studenckich nr 8 i nr 9 oraz w domu gościnnym przy ul. Kościuszki 47. Budynki DS 8 i DS 9, udostępnione przez Uniwersytet Gdański, zostały w krótkim czasie wyremontowane i przygotowane do przyjęcia gości. W prace zaangażowane były sopockie firmy, a także spółki i instytucje miejskie – Aqua-Sopot, ZOM (obecnie Eco Sopot), ZDiZ, Hala Gdańsk-Sopot i SP ZOZ „Uzdrowsko Sopot”, Państwowa i Ochotnicza Straż Pożarna oraz Straż Miejska. Dzięki temu uchodźcy w Sopocie nie przebywali w obiektach wielkopowierzchniowych, lecz otrzymali możliwość pobytu w pokojach, zapewniających większą prywatność ich mieszkańcom.

Stan zakwaterowania w obiektach zamieszkania zbiorowego:

- na 10 marca – 201 osób,
- na 15 marca – 311 osób,
- na 1 kwietnia – 305 osób,
- na 1 maja – 445 osób,
- na 1 czerwca – 515 osób,
- na 31 grudnia – 462 osób.

Na początku marca 2022 r. z Sopotu do punktu granicznego w Hrubieszowie wyjechał specjalny autokar, którym do Trójmiasta przyjechało kolejnych 40 osób uciekających przed wojną. Wszystkie znalazły bezpieczne schronienie, kilkanaście zamieszkało w Sopocie.

Uchodźcy – w przeważającej części kobiety i dzieci – trafiali także do mieszkań prywatnych i pensjonatów. Sopocianie w geście pomocy chętnie przyjmowali uchodźców pod swoje dachy.

12 marca 2022 r. weszła w życie **ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa**. Wówczas możliwe stało się uzyskanie świadczenia pieniężnego (40 zł dziennie) za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy.

Od początku funkcjonowania w CWU zarejestrowało się 3020 osób. W pierwszych miesiącach po wybuchu wojny w Sopocie przebywało ponad 2 tys. uchodźców. Oznacza to, że ponad 1000 osób wyjechało z Sopotu. Dane z ostatniego dnia 2022 roku mówią, że w Sopocie przebywa 1640 uchodźców z Ukrainy, z tego 462 osoby w obiektach zamieszkania zbiorowego oraz 1178 osób w mieszkaniach prywatnych.

Wyzwaniem była również **rejestracja przybyłych uchodźców i nadanie im numerów PESEL**, co dało możliwość korzystania ze świadczeń zdrowotnych i pomocy społecznej. Na potrzeby nadawania numerów PESEL utworzone zostały dodatkowe stanowiska obsługujące obywateli Ukrainy, ponadto wydłużono godziny pracy Urzędu Miasta.

By nasi goście z Ukrainy jak najszybciej zintegrowali się z mieszkańcami Sopotu, ruszyła aktywizacja zawodowa, pomoc psychologiczna czy wydarzenia kulturalne skierowane do Ukraińców. W ramach **projektu UNICEF** w MOPS powstał Zespół ds. rodzin cudzoziemskich, utworzono świetlicę dla dzieci oraz klub dla młodzieży. Dzięki projektowi „Wielokulturowy Sopot” zatrudniono **asystentki integracyjne**, które wspierają ukraińskie rodziny m.in. w kontaktach z instytucjami, lekarzami, psychologami, placówkami oświaty, w aktywnym poszukiwaniu pracy, włączaniu w życie lokalnej społeczności.

Dla dzieci z Ukrainy powstało 6 oddziałów przygotowawczych w szkołach i 2 w przedszkolach, zapewniono wsparcie dodatkowo zatrudnionych nauczycieli i **asystentek międzykulturowych**. Na koniec grudnia w sopockich szkołach i przedszkolach było 400 dzieci narodowości ukraińskiej.

W Centrum Wsparcia Ukrainy zapewniono opiekę i pomoc edukacyjną w świetlicy dla dzieci od 3 do 6 lat. W DS nr 8 i DS nr 9 działały świetlice z animatorami.

Urząd Miasta zainicjował i we współpracy z Centrum Wsparcia Ukrainy 24 kwietnia zorganizował dla osób obrzędu prawosławnego **śniadanie wielkanocne**, w którym uczestniczyło ponad 700 gości z Ukrainy, Białorusi i Kazachstanu. W przedsięwzięcie włączyli się sopoccy gastronomicy, władze Uniwersytetu Gdańskiego, organizacje pozarządowe, w tym ponad 40 wolontariuszy. Zorganizowano również festyn rodzinny, obchody Dnia Dziecka.

Prezydent Jacek Karnowski dwukrotnie był z wizytą na terenie okupowanej Ukrainy, zawożąc tam dary zebrane przez mieszkańców Sopotu dla potrzebującej ludności. Prezydent Sopotu był we Lwowie i Białogrodzie nad Dniestrem.

Fot. Paweł Marcinko/KFP/UMS

Miasto Partnerskie Białogród nad Dniestrem – współpraca

Od 1 kwietnia 2022 r. Białogród nad Dniestrem, położony w obwodzie odesskim, jest oficjalnym miastem partnerskim Sopotu. Przedstawiciele miast kontaktowali się jeszcze przed pandemią, planując wspólne projekty dotyczące przede wszystkim wizyt studyjnych oraz współpracy młodzieży. Konflikt zbrojny stał się impulsem do natychmiastowego podpisania umowy o partnerstwie. Doszło do tego podczas sesji Rady Miasta Sopotu, z władzami Białogrodu nad Dniestrem połączono się online.

Jeszcze przed podpisaniem umowy miasto ruszyło z **organizacją pomocy humanitarnej dla Białogrodu**. Pierwszy konwój z ponad 4 tonami żywności długoterminowej oraz środkami higienicznymi, materiałami opatrunkowymi, lekami oraz artykułami dla dzieci dotarł na początku marca. Drugi, ponad 3-krotnie większy, w kwietniu. Kolejne transporty realizowane były systematycznie do końca roku, w sumie było ich 6. W grudniu miasto ogłosiło również zbiórkę darów z okazji Bożego Narodzenia, przypadającego w Ukrainie 6 stycznia. Odzew mieszkańców, przedsiębiorców, urzędników i instytucji był ogromny, trzeba było zorganizować 2 transporty, 1 i 7 stycznia 2023 r. Poza żywnością, środkami higienicznymi i artykułami dla dzieci, do Ukrainy przekazano 21 generatorów prądu, koce, odzież termiczną.

Finasowanie pomocy obywatelom Ukrainy

Zakwaterowanie w obiektach zbiorowych na terenie Sopotu w 2022 r. finansowane było poprzez wojewodę pomorskiego z centralnego Funduszu Pomocy. Koszty zakwaterowania i wyżywienia wyniosły **8 126 051,70 zł**.

Zakwaterowanie w prywatnych mieszkaniach oraz innych obiektach na terenie Sopotu również było finansowane z Funduszu Pomocy. Na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy możliwe było uzyskanie świadczenia pieniężnego z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia uchodźcom. W 2022 r. złożono 851 wniosków o wypłatę świadczenia w trybie art. 13 ww. ustawy. Z budżetu państwa wypłacono **3 795 520 zł** za 94 880 osobodób.

Pomoc na rzecz obywateli Ukrainy – budżet miasta

Na pomoc uchodźcom wojennym z Ukrainy przebywającym w Sopocie z budżetu miasta w 2022 r. wyasygnowano **802 000 zł**. Podstawą tych wydatków była uchwała Rady Miasta Sopotu Nr XXXII/562/2022 z 22 marca 2022 r. w sprawie zakresu pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Wydatki obejmowały m.in.: pomoc humanitarną dla Białogrodu, pomoc humanitarną dla uchodźców dystrybuowaną przez Centrum Wsparcia Ukrainy, przystosowanie oraz użytkowanie budynku CWU, przystosowanie obiektów zamieszkania zbiorowego: DS nr 8, DS nr 9 i budynku SKOK.

RODZINNY SOPOT

Duże wsparcie oświaty

Wydatki na oświatę wyniosły 76 467 743 zł, z czego 45 799 878 zł to subwencja oświatowa przekazywana przez rząd. **Czyli kolejny rok miasto musiało pokrywać znaczną część wydatków na oświatę ze środków własnych. W 2022 r. kwota ta wyniosła 30 667 865 zł.**

W Sopocie są 4 szkoły podstawowe, 3 licea ogólnokształcące, Zespół Szkół Technicznych, Centrum Kształcenia Ustawicznego, Zespół Szkół Specjalnych nr 5, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Zespół Szkół Specjalnych nr 6 dla uczniów przewlekle chorych i niepełnosprawnych ruchowo (przyszpitalna), Sopotkie Ognisko Plastyczne, Młodzieżowy Dom Kultury oraz Sopotcka Szkoła Muzyczna I stopnia.

Do sopockich szkół samorządowych uczęszczało 3586 uczniów, w tym do szkół podstawowych 2034. Z uwagi na konflikt wojenny w Ukrainie, po 24 lutego przyjęto do szkół podstawowych 260 ukraińskich dzieci, do szkół ponadpodstawowych 63 dzieci. Konieczne było utworzenie od marca **8 dodatkowych oddziałów**. Działy do czerwca, od września ich liczba zmalała do 6. Dzieci uchodźcze dołączały także do istniejących już klas.

Duże środki z budżetu miasta na dodatkowe lekcje i kształcenie nauczycieli przełożyły się na bardzo **dobre wyniki sopockich uczniów podczas egzaminów zewnętrznych**. Na egzaminach ósmoklasisty uczniowie osiągnęli średnią 64% z jęz. polskiego (średnia wojewódzka 59%). Jeszcze większa różnica była w średniej ocen z matematyki. Sopotianie osiągnęli 75%, zaś średnia wojewódzka to tylko 56%. Doskonałe wyniki osiągnęli uczniowie również z egzaminu z jęz. angielskiego, osiągając średnią 86%, przy średniej wojewódzkiej 67%.

Fot. Anna Rezulak/KFP/UMS

Sopoccy uczniowie zdali też najlepiej w całym województwie egzamin maturalny. Zdawalność matury wyniosła 95% wobec średniej w woj. pomorskim na poziomie 76%.

Dzięki finansowaniu z budżetu miasta wszystkie szkoły są objęte programami profilaktycznymi i zdrowotnymi. Sopoccy uczniowie mają opiekę pielęgniarską i stomatologiczną. Gabinety stomatologiczne funkcjonują w szkołach podstawowych nr 1, 7, 8, 9 oraz w I LO i ZST. Z tych gabinetów korzystają też uczniowie ze szkół, w których nie ma gabinetów.

Stypendia dla uczniów i studentów

Miasto od lat wspiera uzdolnioną młodzież uczącą się sopockich szkołach. W 2022 r. w ramach Lokalnego Programu Wspierania Edukacji Uzdolnionych Dzieci i Młodzieży przyznano **65 jednorazowych stypendiów** w 5 kategoriach: naukowej, sportowej, artystycznej, za postęp w nauce oraz aktywność społeczną. Na ten cel wydano 92 000 zł.

Jednorazowe stypendia w wysokości 2500 zł otrzymało 11 wyróżniających się studentów.

Programy edukacyjne współfinansowane ze środków unijnych

W 2022 r. realizowano **6 projektów: 3 międzynarodowe i 3 w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego**. Jeden realizowany był dla uczniów i nauczycieli ZST (Dobra szkoła = dobry zawód, atrakcyjna praca), jeden skierowany był do uczniów szkół podstawowych (Pomorskie Żagle Wiedzy – Sopot), dwa dotyczyły tematyki senioralnej (Barwny Taniec Życia, SenQuality), jeden przeciwdziałania cyberprzemocy wśród młodzieży (TABASCO) oraz jeden kierowany do szczególnie utalentowanych sopockich uczniów (Zdolni z Pomorza).

Wsparcie psychologiczne w szkołach i przedszkolach

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna prowadzi działalność diagnostyczną oraz udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom, nauczycielom i rodzicom podczas indywidualnych i grupowych zajęć.

W 2022 r. przeprowadziła **645 badań diagnostycznych** (psychologicznych, pedagogicznych, logopedycznych, lekarskich). Indywidualną **terapią logopedyczną** objęto 100 osób, **terapią pedagogiczną** 81 osób, **psychologiczną** 56 osób.

Z innych form pomocy terapeutycznej lub socjoterapeutycznej skorzystało 150 osób. Udzielono porad i konsultacji 570 osobom. Zajęciami i terapiami grupowymi objęto ok. 130 osób.

Dla najmłodszych sopocian

W 7 przedszkolach samorządowych zaoferowano 730 miejsc w 30 oddziałach, co umożliwiło wszystkim zainteresowanym rodzicom zapisać dzieci w wieku 3-6 lat do placówek przedszkolnych. Kolejny rok z rządu miasto zapewniło pełną dostępność do edukacji przedszkolnej. W związku z wojną w Ukrainie zorganizowano 2 dodatkowe oddziały dla dzieci uchodźców. Od marca 2022 r. w sopockich przedszkolach dostępnych było blisko 790 miejsc.

W publicznym żłobku i filii dostępne były 144 miejsca. Do żłobków uczęszczały wyłącznie dzieci mieszkające w Sopocie. W 2022 r. w ramach projektu UNICEF w Filii Żłobka Puchatek powstała grupa dla dzieci przybyłych z Ukrainy. Grupa jest integracyjna, 15 miejsc było dla dzieci pochodzenia ukraińskiego i 5 miejsc dla dzieci polskich.

W 2022 r. na terenie Sopotu działały 3 żłobki niepubliczne (50 miejsc) oraz klub dziecięcy (10 miejsc). Aby pomóc rodzicom, miasto dotuje pobyt dzieci w tych placówkach w wysokości 350 zł miesięcznie na dziecko w żłobku i 200 zł na dziecko w klubie. Dzięki dotacji koszt opłaty miesięcznej za żłobek i klub dziecięcy, ponoszony przez rodzica, jest mniejszy.

Mieszkania komunalne dla sopockich rodzin

Sopot od lat buduje mieszkania komunalne wspierając mieszkańców, których nie stać na zakup lokum na wolnym rynku. W 2022 r. trwały prace nad przygotowaniem realizacji nowych 103 mieszkań.

Podpisano umowę na budowę dwóch budynków przy ul. 3 Maja 61. Projekt przewiduje budowę 50 mieszkań komunalnych, które zostaną oddane do użytkowania w grudniu 2023 r. Wykonano również dokumentację projektową budowy dwóch budynków wielorodzinnych przy ul. Obodrzyków 20 a, w których będzie 16 mieszkań. Dokumentację projektową wykonano też dla budowy 37 mieszkań przy ul. Reja. Oprócz budowy nowych mieszkań komunalnych gmina remontuje budynki i mieszkania znajdujące się w najgorszym stanie technicznym. W 2022 r. zlecono przebudowę jednego budynku z 6 mieszkaniami i remont 4 mieszkań.

Program mieszkanie do samoremontu adresowany jest do mieszkańców Sopotu, którzy mogą we własnym zakresie wyremontować przekazane przez miasto mieszkania. W 2022 r. w V edycji programu lokale otrzymało 5 rodzin. Ogłoszono też VI edycję programu i nabór wniosków na kolejne 13 mieszkań. Z tzw. starego zasobu komunalnego w roku ubiegłym 10 rodzin otrzymało lokale w ramach najmu socjalnego, a 5 rodzin repatriantów i uchodźców zamieszkało w mieszkaniach komunalnych.

Sopockie Miasteczko Noworoczne

24 grudnia na skwerze Kuracyjnym swoje podwoje otworzyło Sopockie Miasteczko Noworoczne, które trwało do 8 stycznia 2023 r. Spacerowicze mogli skorzystać ze świątecznej gastronomii, a dla degustujących zostały przygotowane przytulne altany ze stołami. Nie zabrakło muzyki oraz okazji do zrobienia sobie pamiątkowego zdjęcia na tle świątecznych dekoracji. Maluchy miały do dyspozycji: lodowisko, wenecką karuzelę oraz cyrkowe animacje.

28 grudnia odbyło się świąteczno-noworoczne spotkanie prezydenta miasta z mieszkańcami i gośćmi Sopotu, a 31 grudnia rodzice z dziećmi brali udział w rodzinnym sylwestrze. Występy, koncerty oraz animacje dla dzieci odbyły się również 6 stycznia, w święto Trzech Króli oraz 7 stycznia, w ukraińskie Boże Narodzenie.

SOPOT WSPIERA

Świadczenia z MOPS

W 2022 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sopocie prowadził pracę socjalną na rzecz osób bezdomnych, bezrobotnych, rodzin z dziećmi, osób starszych i niesamodzielnych, osób z niepełnosprawnościami oraz usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej. Pomocą społeczną objęto 1309 rodzin. Pomoc w formie świadczeń przyznano 1296 osobom, w tym świadczenia pieniężne 803 osobom.

Istotną częścią działań MOPS było wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, by przywrócić rodzinie zdolności do pełnienia tych funkcji. Pracą socjalną objęto 387 osób.

Nowe zadania MOPS

Rok 2022 przyniósł dwie duże zmiany w funkcjonowaniu jednostki. Pierwsza związana była z wybuchem wojny w Ukrainie. MOPS angażował się w pomoc uchodźcom przyjeżdżającym do Sopotu. Pracownicy pełnili dyżury dzienne i nocne w Centrum Wsparcia Ukrainy. Na bieżąco wypłacano przysługujące obywatelom Ukrainy świadczenia, począwszy od wypłaty 300 zł, po świadczenia rodzinne, zasiłki celowe itd. Zapewniano posiłek, schronienie oraz pomoc psychologiczną. Wsparcie uzyskało ponad 3000 osób.

Druga istotna zmiana związana była z gwałtownym wzrostem inflacji, cen energii oraz paliw w drugiej połowie roku. Na szczeblu rządowym zapadły decyzje o wyptacie różnych dodatków, zajmowały się tym gminy: dodatek oślonowy – był elementem rządowej tarczy antyinflacyjnej, który miał zniwelować rosnące

cenę energii, gazu i żywności. Wypłacono świadczenie 1522 gospodarstwom domowym; dodatek węglowy – wypłacono 188 gospodarstwom domowym; dodatek dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystania niektórych źródeł ciepła – wypłacono 67 świadczeń.

Programy zdrowotne i profilaktyka

Na realizację programów polityki zdrowotnej, zadań z zakresu zdrowia publicznego oraz zakup świadczeń zdrowotnych i profilaktycznych dla mieszkańców miasto przeznaczyło 1 962 813 zł. Oferta była dopasowana do wszystkich grup wiekowych i szerokiego spektrum odbiorców.

Dzieci w sopockich szkołach były objęte opieką pielęgniarek szkolnych oraz miały profilaktykę próchnicy. Dzięki wsparciu UNICEF wsparciem objęto dodatkowo 100 dzieci cudzoziemskich. Realizowane były programy profilaktyczne dotyczące onkologii oraz zapobiegania chorobom cywilizacyjnym oraz szczepienia młodzieży przeciw wirusowi HPV.

Szczególną opieką objęci są seniorzy, korzystali m.in. z Programu zapobiegania niepełnosprawności osób w podeszłym wieku, szczepienia przeciw grypie czy opieki długoterminowej.

Dzięki uczestnictwu w Programie leczenia niepłodności metodą zapłodnienia pozaustrojowego in vitro jedna para oczekiwała narodzin dziecka.

Na wydatki związane ze zwalczaniem narkomanii oraz przeciwdziałaniem alkoholizmowi przeznaczono 2672 018 zł. Dużą część środków w formie dotacji otrzymały organizacje pozarządowe realizujące działania w tym zakresie.

Fot. Krzysztof Mystkowski/KFP/UMS

Fot. Anna Rezulak/KFP/UMS

Plan działania na rzecz wspierania kobiet i rodziny – „Sopocianki”

Z sukcesem kontynuowany jest plan „Sopocianki” oferujący wsparcie mieszkankom Sopotu. Kluczową zasadą planu jest **dostępność działań na każdym etapie życia kobiety**. Wśród elementów projektu są m.in.: program leczenia niepłodności metodą zapłodnienia in vitro, konsultacje z naprotechnologiem, badania USG w celu wczesnego wykrywania nowotworu piersi wśród mieszkanki Sopotu w wieku 45-49 lat i po 70 r. życia, monitoring stanu ciąży w domu (KTG), program zapobiegania nowotworowi szyjki macicy przez szczepienia przeciw HPV, różowa skrzyneczka (to ogólnopolski projekt, którego celem jest walka z wykluczeniem i tabu menstruacyjnym oraz ułatwienie dostępu do środków higieny osobistej podczas menstruacji; pierwsze różowe skrzyneczki pojawiły się w miejskich bibliotekach, a następne w ośmiu szkołach, podstawowych i średnich).

Seniorzy pod specjalną opieką

By zapewnić jak najlepszą jakość życia seniorom, którzy w Sopocie stanowią 33 proc. mieszkańców, miasto od lat prowadzi **działania pomagające starszym osobom samodzielnie funkcjonować w ich środowisku**. A niesamodzielnym, którzy potrzebują wszechstronnej opieki, zapewnia ją. Z usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania skorzystało 370 osób. Wykonano ponad 100 000 godzin usług w miejscu zamieszkania. Z systemu teleopieki 24 h/7 dni w tygodniu, skorzystało 9 osób. W sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia wystarczy nacisnąć przycisk alarmowy, by połączyć się z Centrum Operacyjno-Alarmowym, które zapewni odpowiednią pomoc.

W **Dziennym Domu Pobytu** osoby w wieku emerytalnym i niepracujące osoby z niepełnosprawnościami korzystały z aktywności bez konieczności zmiany miejsca zamieszkania. **Centrum Seniora** organizuje zajęcia fizyczne i edukacyjne oraz spotkania integracyjne. Prowadzi bezpłatne warsztaty dla opiekunów rodzinnych osób przewlekle chorych, z demencją. Od poniedziałku do piątku w Dziennym Domu seniorzy korzystają z: terapii zajęciowej, artystycznej, muzykoterapii, zajęć rekreacyjno-turystycznych, wykładów. Dom dysponuje 30 miejscami, w 2022 r. z zajęć skorzystały 32 osoby.

W sytuacji, gdy osoby wymagają specjalistycznej pomocy, kierowane są do całodobowych domów

pomocy społecznej. Profesjonalną opiekę w **Domu Pomocy Społecznej w Sopocie** w 2022 r. znalazło 128 seniorów (w domach poza Sopotem 53 osoby, w tym 31 osób w DPS dla przewlekle chorych). Obiekt i jego otoczenie przystosowane są do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, nad stanem zdrowia czuwają przygotowani do pracy z osobami starszymi opiekunki, pielęgniarki i fizjoterapeuci. Wizyty lekarza odbywają się dwa razy w tygodniu.

Jedną z form pomocy seniorom był **wolontariat sąsiedzki**. Wsparcie wolontariuszy było dobierane indywidualnie, były to rozmowy, pójście po zakupy, zawiezenie na wizytę do lekarza czy nauka obsługi komputera. Wolontariuszami są zwykle osoby mieszkające w pobliżu miejsca zamieszkania seniora, które chcą pomagać i mogą przeznaczyć kilka godzin w miesiącu na pomoc starszemu sąsiadowi. Skorzystało z tego 15 osób.

Rok 2022 to kolejny owocny czas działalności **Centrum Opieki Geriatrycznej przy Pomorskim Centrum Reumatologicznym im. dr Jadwigi Titz-Kosko w Sopocie**. Do leczenia przyjęto 418 pacjentów. W Centrum działa oddział rehabilitacji ogólnoustrojowej dla pacjentów 60+, który leczył 357 pacjentów, Poradnia geriatryczna udzieliła 5208 porad. W ośrodku rehabilitacji dziennej usprawniało się 509 pacjentów. Z usług dziennego oddziału psychogeriatrycznego skorzystało 117 pacjentów.

W trosce o osoby z niepełnosprawnościami

Z dostosowywanej do indywidualnych potrzeb opieki **Asystenta Osoby z Niepełnosprawnością**, realizowanej przez 12 asystentów, skorzystało 59 osób. Telefon Wsparcia Opiekuna oferuje wsparcie psychologa i informacje o dostępnej pomocy. Z poradnictwa psychologicznego skorzystało 30 osób. Opieka wytchnieniową kierowana jest do członków rodzin lub opiekunów sprawujących opiekę nad osobą z niepełnosprawnością. Polega na zapewnieniu opieki, gdy nie może jej sprawować opiekun, np. z uwagi na zdarzenie losowe, konieczność załatwienia codziennych spraw lub potrzebę odpoczynku. W 2022 r. wsparciem zostało objętych 21 osób.

Środowiskowy Dom Samopomocy typ C dla osób demencyjnych, w tym z chorobą Alzheimera, przeznaczony jest dla 15 osób. Uczestnicy objęci są opieką 5 dni w tygodniu po 8 godzin dziennie przez wykwalifikowany personel, który prowadzi zajęcia terapeutyczne, trening pamięci, zajęcia plastyczne,

kulinarne i kulturalne. W 2022 r. z zajęć w ŚDS korzystało 19 osób.

Środowiskowy Dom Samopomocy typu B w prowadzony przez Polski Komitet Pomocy Społecznej zapewnia osobom z niepełnosprawnością intelektualną możliwość rozwoju sprawności i umiejętności psychofizycznych na zajęciach terapeutycznych i rehabilitacyjnych. Z zajęć w ŚDS korzystało w 2022 r. 15 osób.

Klub Wsparcia dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi działa w ramach Środowiskowego Domu Samopomocy, oferuje zajęcia integrujące ze środowiskiem, m.in. wycieczki, wyjścia do kina, wieczorki poetyckie, zajęcia z jęz. angielskiego, filmoterapii, działu Kawiarenka Internetowa. Z zajęć klubu w 2022 skorzystało 15 osób.

Klub Aktywności Społecznej STER dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi. Pierwszeństwo przyjęcia mają osoby mieszkające w Sopocie oraz absolwenci Zespołu Szkół Specjalnych nr 5. W ramach zajęć organizowane są m.in. wyjścia kulturalne, wycieczki oraz rehabilitacja ruchowa. Klub dysponuje 18 miejscami. Z zajęć w 2022 r. korzystały 53 osoby.

Z dofinansowania w ramach **rehabilitacji społecznej ze środków miasta i PFRON** skorzystało w 2022 r. 214 osób z niepełnosprawnościami. Wsparcie dotyczyło dofinansowania turnusów rehabilitacyjnych dla osób z niepełnosprawnościami, likwidacji barier architektonicznych, zapatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny. Sopot jest jednym z nielicznych miast w Polsce przeznaczającym własne środki na te cele. W 2022 r. było to ponad 100 tys. zł.

Miasto dba także, by osoby z niepełnosprawnościami odnalazły się na rynku pracy. Osoby bezrobotne i poszukujące pracy, mieszkające w Sopocie i zarejestrowane w Urzędzie Pracy w Gdyni, korzystają m.in. z pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego, dotacji na założenie firmy czy szkoleń. PUP w Gdyni prowadzi obsługę dla osób legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności mieszkających w Sopocie.

Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Gdyni przyjmuje interesantów w Urzędzie Miasta Sopotu. W UMS zatrudnionych jest 15 osób z niepełnosprawnościami, takie osoby zatrudniają także jednostki miejskie, np. Muzeum Sopotu, MOPS.

Miasto dofinansowuje **transport specjalistycznym samochodem przystosowanym do potrzeb osób z niepełnosprawnościami** wraz z 2-osobową wykwalifikowaną załogą. W 2022 r. wykonano 1498 przewozy. Na sopockiej plaży przy wejściu 23 osoby z niepełnosprawnościami mogą latem skorzystać z kąpielni w morzu dzięki specjalnej amfibii pozwalającej na wjazd do wody. Korzystanie z urządzenia jest bezpłatne. Za darmo miasto proponuje też niepełnosprawnym chcącym samodzielnie poruszać się po Sopocie trójkołowe rowery do wypożyczenia (wejście nr 40). Dostępne są one w MOSiR.

Na krytej pływalni osoby z niepełnosprawnościami korzystają ze **specjalnych wózków do przemieszczania się po pływalni i podnośnika**, który umożliwia opuszczenie do basenu. 2 razy w tygodniu organizowane są zajęcia dla osób z niepełnosprawnościami i ze szczególnymi potrzebami.

W Przychodni Lekarskiej na Brodwinie działa **punkt nieodpłatnego użyczenia sprzętu dla niepełnosprawnych mieszkańców** (m.in. wózki inwalidzkie, chodziki, podnośniki wannowe, toalety przenośne). W 2021 r. skorzystały z niego 53 osoby.

Gmina kwotą 515 339 zł dofinansowała działania organizacji pozarządowych na rzecz osób z niepełnosprawnościami, np.: rehabilitację na basenie, dogoterapię, hipoterapię, półkolonie dla uczniów i absolwentów ZSS nr 5, integrację zawodową i społeczną dla osób z zaburzeniami psychicznymi, działania związane z walką z pandemią.

Programy aktywizujące bezrobotnych

Według stanu na 31 grudnia 2022 r. stopa bezrobocia w Sopocie wynosiła 1,5%. Zarejestrowanych bezrobotnych było w gminie 332. By dać im możliwość aktywizacji zawodowej oraz podniesienia kwalifikacji, w mieście podejmowano wiele działań.

Prowadzone przez Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Centrum Integracji Społecznej oferuje **wsparcie w aktywizacji osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo**, m.in.: osób z niepełnosprawnościami, uzależnionych, bezdomnych, opuszczających zakłady karne czy też ofiar przemocy. W 2022 r. w zajęciach uczestniczyły 42 osoby.

W 2022 r. realizowany był **II etap projektu „Sopot – Aktywni Mieszkańcy”**, ukierunkowanego na zwiększenie aktywności społeczno-zawodowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w szczególności osób z niepełnosprawnościami, młodzieży w wieku 18-27 lat, osób 50+. Projekt współfinansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Wykonawcą jest MOPS w partnerstwie ze Stowarzyszeniem „Na Drodze Ekspresji”. Realizowane działania: poradnictwo psychologiczne i psychospołeczne indywidualne oraz grupowe, wsparcie asystenta, który będzie odpowiadał za powstanie, realizację i monitoring indywidualnej ścieżki rozwoju, indywidualne wsparcie trenera pracy, szkolenia i kursy zawodowe dobrane do predyspozycji i możliwości, zakończone uzyskaniem kwalifikacji potwierdzonych dyplomami i certyfikatami.

Pomoc osobom w kryzysie bezdomności

MOPS we współpracy z Caritas Archidiecezji Gdańskiej zapewnia osobom w kryzysie bezdomności **posiłek** (z tej formy pomocy korzystało 105 osób). Caritas prowadzi **Zimowy Punkt Interwencyjny**, gdzie podczas mroźnych nocy jest możliwość przebywania w godz. 18.00-6.00. Osoby w kryzysie bezdomności mogą skorzystać ze **schronienia** w noclegowniach, schroniskach i ogrzewalniach na terenie Gdańska i Gdyni. W 2022 r. skorzystało z niej 48 osób.

Jednym z podstawowych problemów osób w kryzysie bezdomności jest niechęć do podejmowania działań zmierzających do zmiany sytuacji. Z takimi osobami zawierane są tzw. **kontrakty socjalne**. Udzielenie pomocy przez miasto uzależnione jest od podejmowania przez te osoby konkretnych działań przewidzianych w kontrakcie. Pracę w tej formie prowadzono z 43 osobami.

Na trasie Sopot – Gdańsk w okresie styczeń – marzec i listopad – grudzień kursował **Autobus SOS**. W autobusie SOS osoby bezdomne mogły skorzystać ciepłego posiłku, odzieży, pomocy ratownika medycznego. Mogły też dojechać do ogrzewalni w Gdańsku. W 2022 r. udzielono takiego wsparcia 1670 razy.

W ramach treningu samodzielności osoby w kryzysie bezdomności mogą zamieszkać w **2 mieszkaniach chronionych** na terenie Sopotu. W mieszkaniu chronionym można pod opieką specjalistów przygotować się do prowadzenia samodzielnego życia.

Inną formą wsparcia są **lokale treningowe**. Korzystają z nich tylko osoby realizujące Indywidualny program wychodzenia z bezdomności lub kontrakt socjalny.

Od 2019 r. funkcjonuje w Sopocie tzw. **mieszkanie docelowe**. To innowacyjna forma pomocy, końcowy etap procesu usamodzielniania. W 2022 r. korzystało z niego 5 osób. Mieszkańcy sami podejmują decyzje, działają autonomicznie, nie otrzymują już wsparcia.

W 2022 r. **9 osób wyszło z kryzysu bezdomności** i przestało korzystać z pomocy społecznej.

Wsparcie rodzin i dzieci

W 2022 r. **świadczenia rodzinne** (zasiłek rodzinny, dodatki do zasiłku rodzinnego, świadczenia opiekuńcze, świadczenia rodzicielskie i tzw. becikowe) pobierało 110 rodzin. **Sopocka Karta Rodziny 3+** przysługuje rodzinom wychowującym troje i więcej dzieci, korzystało z niej 154 osób. Z ogólnopolskiej **Karty Dużej Rodziny** korzystało 625 osób.

W Sopocie są dwie **placówki wsparcia dziennego**, łącznie 48 miejsc. Zapewniają dzieciom opiekę wraz z dożywianiem oraz możliwość bezpiecznego spędzania czasu, zajęcia korekcyjne i kompensacyjne, logopedyczne, wsparcie psychologa oraz organizację wypoczynku letniego i zimowego. Z zajęć w placówkach skorzystało 41 dzieci.

Dzieci pozbawione opieki rodziny biologicznej umieszczane są w **pieczy zastępczej**. W 2022 r. 55 dzieci znalazło opiekę w 41 rodzinach zastępczych. Pomocą rodzinom zastępczym służy 3 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, którzy w 2022 r. objęli wsparciem 31 rodzin. W **Domu Dziecka „Na Wzgórzu”** przebywało 9 dzieci, które z różnych względów nie mogły zostać umieszczone w rodzinach zastępczych.

Dzieci, które opuszczają rodzinną lub instytucjonalną pieczę zastępczą, zostają objęte pomocą, by się życiowo usamodzielniały. W 2021 r. 36 usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej realizowało **Indywidualne Programy Usamodzielnienia**, z pobytu w mieszkaniu chronionym skorzystało 5 osób. Pracą socjalną objęto 36 osób, z pomocy dla osoby kontynuującą naukę korzystało 6 osób, z innych form pomocy 3 osoby.

Osoby i rodziny, które są w różnych sytuacjach kryzysowych otrzymują **wsparcie w Punkcie Interwencji Kryzysowej**, działa on codziennie w dni robocze w godz. 7.30-20.00. Osoby korzystające z pomocy Punktu to głównie osoby doświadczające lub stosujące przemoc, w żałobie, po doświadczeniach traumy, przechodzący kryzysy psychiczne, zagrożone samobójstwem. W 2022 r. PIK udzielił pomocy 400

osobom. Liczba wszystkich konsultacji wyniosła 2015. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie objął swoimi działaniami 278 osoby. W 78 rodzinach założona została procedura **Niebieskiej Karty**.

Pomorski Tydzień Białej Wstążki

Kampania Białej Wstążki to największa na świecie **akcja dotycząca zatrzymania przemocy wobec kobiet**. Została stworzona przez mężczyzn i do mężczyzn jest przede wszystkim skierowana. Jej celem jest rozpoczęcie dyskusji na temat przemocy wobec kobiet oraz wspieranie działań, które mają tej przemocy przeciwdziałać.

III Pomorski Tydzień Białej Wstążki trwał od 1 do 7 grudnia 2022 r. Dodatkowo zwraca on uwagę na sytuację kobiet – uchodźczyń z Ukrainy.

Sopocki program edukacji czyszowej dłużników

W 2022 r. miasto realizowało **II edycję programu edukacji czyszowej dłużników komunalnych lokali mieszkalnych i socjalnych**. Celem programu było udzielenie pomocy dłużnikom w utrzymaniu użytkowanych komunalnych lokali mieszkalnych i socjalnych oraz zapobieganie eksmisji dłużników z zajmowanych mieszkań oraz wypracowanie u lokatorów przyzwyczajenia do terminowego płacenia opłat za lokale. Program dawał szansę dostosowania wysokości spłaty zadłużenia do realnych możliwości dłużników (spłata długu następowała jednorazowo bądź w ratach), miał także zmotywować ich do dobrowolnej spłaty zaległości.

Wnioski o restrukturyzację zadłużenia złożyło 112 dłużników. Po weryfikacji do programu przystąpiły 82 osoby, zaś 70 zrealizowało program. Uzyskano do budżetu 831 tys. zł, zaś umorzono zostało 1 307 tys. zł.

Fot. Krzysztof Mystkowski/KFP/UMS

Pomoc repatriantom

Sopot od ponad 25 lat pomaga rodakom ze Wschodu. W 2022 r. przyjechały kolejne **4 rodziny z Kazachstanu** (16 osób). Repatrianci są pod opieką samorządu. Urzędnicy pomagają im w załatwianiu spraw formalnych. Otrzymują wsparcie w staraniach w znalezieniu pracy, korzystają z kursów jęz. polskiego.

W zależności od sytuacji i potrzeb danej rodziny, objęci są również wsparciem MOPS – pracą socjalną oraz pomocą finansową. MOPS opłaca żłobek lub przedszkole dla dzieci, obiady w szkole.

Emigrantom, którzy posiadają Kartę Polaka, gmina wypłaca **świadczenia pieniężne** na pokrycie kosztów zagospodarowania i bieżącego utrzymania. W 2022 r. świadczenia na ten cel wyniosły 187 027 zł.

Wsparcie cudzoziemców

Sopockie Centrum Integracji i Wsparcia Cudzoziemców to punkt, gdzie można uzyskać podstawowe informacje i specjalistyczne wsparcie. Punkt jest też miejscem wspierającym integrację i wymianę kulturową, otwierającym społeczność lokalną na kontakt z przybyszami spoza Polski, a cudzoziemcom dającym możliwość poznania i zrozumienia polskiej kultury i lokalnej specyfiki.

Sopockie Centrum Integracji i Wsparcia Cudzoziemców **oferuje bezpłatnie:**

- udzielanie informacji pobytowych i prawnych, m.in. związanych z legalizacją pobytu – 600 godz. w 2022 r.,
- wsparcie w bieżących trudnościach, w załatwianiu spraw urzędowych, kontakty z urzędami i instytucjami, pomoc w wypełnianiu wniosków itp.,
- doradztwo zawodowe prowadzone w ramach indywidualnych konsultacji oraz warsztatów, pomoc w tworzeniu dokumentów aplikacyjnych, poznaniu realiów polskiego rynku pracy i obowiązujących przepisów prawa pracy – 215 godz. w 2022 r.
- porady prawne realizowane w ramach indywidualnych konsultacji, możliwość uzyskania informacji, pomocy w redagowaniu pism – 100 godz. w 2022 r.,
- kursy języka polskiego prowadzony na dwóch poziomach – początkującym i zaawansowanym – 356 godz. oraz konwersacje po polsku,
- tłumaczenie podczas poradnictwa indywidualnego i grupowego, tłumaczenie dokumentów i postów na Facebooku – 93 godz. pracy tłumaczy.

W ramach projektu „**Wielokulturowy Sopot**” prowadzone były zajęcia z jęz. polskiego i białoruskiego, wsparcie psychologiczne, doradztwo zawodowe i prawne, tłumaczenie dokumentów i działania wolontariatu.

MOBILNY SOPOT

Infrastruktura rowerowa

W Sopocie wciąż powstają **nowe drogi rowerowe**. W 2022 r. przy ul. 3 Maja oddano do użytku 1400 m jednokierunkowych pasów rowerowych (po 700 m w każdym kierunku). To uzupełnia sieć rowerową biegnącą prostopadłe do linii brzegowej i linii kolejowej. Nową jakość wprowadził woonerf na ul. Parkowej i ulicach prostopadłych. Piesi i rowerzyści mają tam pierwszeństwo, a ruch samochodowy jest uspokojony.

Na terenie Sopotu w 2022 r. było **ok. 400 stojaków rowerowych**. W ramach programu „Wiata rowerowa w każdej szkole” powstał zadaszony parking dla rowerów przy SP nr 7.

W Sopocie jest **9 stacji samoobsługowej naprawy rowerów**. Każdego roku, przed sezonem, są one serwisowane.

Eko Parking przy ERGO ARENIE

Bardzo dużym zainteresowaniem cieszył się miejski **Eko Parking** i **linia ekobusów**. To był szósty sezon, w którym miasto udostępniło całodobowy, bezpłatny parking przy ERGO ARENIE na ponad 700 miejsc i uruchomiło transport ekologicznymi pojazdami do centrum oraz na plażę. W 2022 r. uruchomiono 2 linie: na trasie ERGO ARENA – ul. Bohaterów Monte Cassino, druga na trasie ul. Bohaterów Monte Cassino – Opera Leśna. Parking działał codziennie od 16 czerwca do 31 sierpnia. Z przejazdów skorzystało ponad 11 000 osób.

Remont szlaku turystycznego w TPK

W grudniu skończył się remont 7 sopockich odcinków szlaków turystycznych biegnących przez Trójmiejski Park Krajobrazowy. Powstała trasa rowerowa wiodąca

przez las z ekologiczną i przepuszczalną nawierzchnią, czytelnie oznakowaną, biegnącą wśród drzew, z dala od miejskiego zgiełku.

Wyremontowanych zostało 9662 m leśnych ścieżek:

- sanatorium Leśnik do Wielkiej Gwiazdy oraz od Wielkiej Gwiazdy do drogi asfaltowej przy Gołębiewie (2 odcinki – oznakowanie szlaku),
- wzdłuż Drogi Nadleśniczych (2 odcinki, jeden tylko oznakowanie),
- od ul. Kolberga do Drogi Wielkokackiej,
- wzdłuż ul. Reja wraz z Pętlą Reja (odcinek sopocki),
- łącznika ul. Spacerowej i Drogi Nadleśniczych znajdującym się na terenie administracyjnym Sopotu.

Kampania Rowerem do Pracy

To cykliczna kampania, która zachęca do dojazdu rowerem do pracy przez wrzesień i październik. W 2022 r. **w rywalizacji wzięło udział ponad 1000 pracowników z kilkudziesięciu firm**. Gra odbywa się przy pomocy aplikacji, która zlicza i punktuje przejechane kilometry oraz dojazdy do miejsca pracy. Najlepsi uczestnicy mogą liczyć na nagrody, które mogą „kupić” w aplikacji za zebrane punkty. W 2022 r. były to wejściówki do muzeów, teatrów, koszulki oraz sopockie skarpetki.

Kampania Rowerowy Maj

W 2022 r. w kampanii wzięły udział wszystkie sopockie publiczne szkoły podstawowe i przedszkola. 2093 dzieci z 14 placówek wykonało prawie 49 000 przejazdów. W rywalizacji zwyciężyło Przedszkole nr 10, a ze szkół najlepsza okazała się SP nr 9.

Fot. Aleksandra Komendarek-Tymendorf

KULTURALNY SOPOT

Rok 2022 w sopockiej kulturze przebiegł pod hasłem integracji. Wiele wydarzeń miało na celu włączenie w życie kulturalne miasta różnych pokoleń sopocian oraz gości z Ukrainy, którzy przybyli do Sopotu w związku z konfliktem zbrojnym w swoim kraju.

Bogata oferta sopockich instytucji kultury

Biblioteka Sopocka

Biblioteka zorganizowała 1199 wydarzeń, w których wzięty udział 26 002 osoby. Oferta kulturalna skierowana do odbiorców w różnym wieku obejmowała: spotkania autorskie, warsztaty, zajęcia ruchowe, konwersacje językowe, pokazy filmowe, wernisaże, spotkania edukacyjne i wiele innych.

Sukcesem były finansowane przez miasto projekty: „Miasto Seniora”, „Biblioteka Najmłodszych” i „Czarne Fakty”, jak również „Teatr Przy Stole”. Dzięki środkom pozyskanym z MKiDN zorganizowane zostały dwie serie wydarzeń: „Poczytaj mi”, w ramach którego w Sopocie gościli m.in. Robert Więckiewicz i Katarzyna Figura oraz „Przejęzyczeni. Klasyka: Reaktywacja”, który przybliżył czytelnikom pracę tłumaczy literatury. Biblioteka była także gospodarzem Międzypokoleniowego Festiwalu Literatury Dziecięcej – Ojciec i Dzieci oraz Festiwalu Historii Fantastycznych Wieloświaty.

W ubiegłym roku czytelnicy odwiedzili filie Biblioteki Sopockiej ponad 127 344 razy, wypożyczając w sumie 75 252 książki. Zbiory biblioteczne to jednak nie tylko książki papierowe, ale także audiobooki, filmy, e-książki i czytniki, które wypożyczono 5236 razy.

W 2022 r. kupiono 3511 pozycji, w tym 3308 książek, 203 audiobooków. Łączny stan księgozbioru Biblioteki na koniec 2022 r. wyniósł 66 794 woluminów (w tym książki i czasopisma). Biblioteka wydała również 1598 kodów do Legimi.

W marcu Biblioteka Sopocka zaczęła działania, by jej filie dopasowywały do oczekiwań odbiorców profile ich księgozbiorów, oferty kulturalnej i wystroju oraz samej nazwy placówek. Sopocianie, czytelnicy Biblioteki i internauci (przez ankiety papierowe oraz online) wybrali nazwy dla ostatnich numerycznych filii. Od czerwca 2022 r. filia 2 nosi nazwę Literacka, filia 6 – Przylesie, a filia 8 – Kamionka.

Państwowa Galeria Sztuki

PGS w 2022 r. zorganizowała 26 wystaw, w tym 23 wystawy w siedzibie galerii i 3 wystawy poza Sopotem. Największą popularnością cieszyła się wystawa „**Na tropie doskonałości. Wybrane dzieła z kolekcji Wojciecha Fibaka**”, którą latem ub. roku zwiedziło ponad 15 tys. widzów.

Wyrazem solidarności z napadniętą przez Rosję Ukrainą była wystawa „**Stan wyjątkowy**”, pokazująca twórczość młodych ukraińskich artystów. Galeria była też partnerem polsko-ukraińskiej wystawy „Zabójstwo do przyjęcia”, która odbyła się w Berlinie.

Twórczości artystów związanych z Sopotem poświęcone były wystawy „**Teresa Pągowska. Głębiej niż moje wiem**”, malarstwa Henryka Cześnika „**Wotywy motywne i inne historie**” i Jacka Stanisławskiego „**Nobody's Perfect**”.

Dużą popularnością cieszyła się wystawa „**Bujność. Atlas nieskończonych możliwości**” zorganizowana we współpracy z Ergo Hestią i Fundacją Artystyczna Podróż Hestii.

W 2022 r. rozpoczął się projekt **Baltic Horizons**, w ramach którego sopocka galeria jest współorganizatorem międzynarodowego konkursu na rzeźbę w przestrzeni Sopotu. Do udziału w konkursie zaproszeni zostali artyści z Polski, Litwy, Łotwy i Finlandii. Wiosną 2023 r. poznaliśmy zwycięski pomysł na nową rzeźbę dla Sopotu. Projekt jest finansowany przez Sopot i Ergo Hestię.

W minionym roku kolekcja PGS wzbogaciła się o obraz związanej z Sopotem **Anny Orbaczewskiej** (Bez tytułu, według „Toalety Wenus” Françoisa Bouchera) oraz rzeźbę (neon) **Słońce Sopotu II** autorstwa **Jarostawa Perszko**, która znalazła miejsce przed wejściem do galerii.

Prowadzona była działalność edukacyjna, w ramach której odbyły się: warsztaty plastyczne (86 zajęć, 1396 uczestników), oprowadzania po wystawach (32 grupy, 1858 uczestników), spotkania autorskie i wykłady o sztuce (6 spotkań, 290 uczestników), zajęcia dla szkół i przedszkoli (36 grup, 720 uczestników).

Łącznie w 160 wydarzeniach edukacyjnych dla różnych grup wiekowych wzięło udział 4264 osób.

Bałtycka Agencja Artystyczna – Opera Leśna

W Operze Leśnej w 2022 r. odbyły się 63 wydarzenia, wzięło w nich udział 110 478 osób.

W ofercie znalazły się m.in.:

- **festiwale i koncerty** dla publiczności z całej Polski: Polsat SuperHit Festiwal, Top of The Top Sopot Festival oraz finał Wakacyjnej Trasy Dwójki wraz z Jubileuszem 20-lecia „Pytania na śniadanie”;
- **Koncert Muzyki Filmowej** połączony z Jubileuszem 50-lecia Pracy Artystycznej Krzesimira Dębskiego.
- **Koncert dla Mieszkańców** połączony z Koncertem Urodzinowym, 11 września, koncert z okazji 120. urodzin Sopotu. SMOLIK w roli dyrektora artystycznego stworzył aranżacje do wybranych przebojów polskiej piosenki, orkiestracje do nich przygotował Jan Stokfosa.

Sopocka publiczność usłyszała też „Fantazję dla Sopotu” skomponowaną przez Jana A.P. Kaczmarka specjalnie na tę okazję.

W czerwcu i lipcu na terenie Opery Leśnej działała po raz kolejny mała scena plenerowa **LASY**. W ramach projektu Lasy Muzyczne zorganizowano 9 koncertów, wystąpili: Waluś Kraksa Kryzys, WASYL, LUNA, JUCHO, Muchy, Rau Performance, Sorry Boys oraz Avi & Louis Villain. Wydarzeniem zamykającym sezon koncertowy na leśnej scenie była trzecia odsłona akustyczno-elektronicznego festiwalu **Brasswood Fest**. Wystąpili: Micromusic, Skubas, Wojciech Waglewski & Mateusz Pospieszalski, L.U.C, Rabel Babel Ensemble, Kasia Lins, Maks Łapiński, Chór VYRIJ i wielu innych wspaniałych artystów. Dyrektorem Artystycznym od początku tego projektu jest Łukasz Rostkowski L.U.C.

Teatr Atelier

Rok 2022 to również gruntowna metamorfoza sceny teatralnej działającej w budynku przy al. Mamuszki 2. Dotychczas działał on pod nazwą Teatr na Plaży. Od stycznia 2022 r. zmienił nazwę na **Teatr Atelier Sopot**. Tradycyjnie na scenie działali jego rezydenci: Sopocki Teatr Tańca, Sopocki Teatr musicalowy „Baabus Musicalis”, Teatr Nieduży i Teatr Atelier im. Agnieszki Osieckiej. Swoją działalność w teatrze rozpoczęła młodzież z MDK Sopot oraz seniorzy z Sopockiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

Na stałe w kalendarz wydarzeń wpisały się Sopockie Spotkania Kobiet, podczas których odbywają się inspirujące debaty. Z inicjatywy BART w 2022 r. w Teatrze Atelier rozpoczął działalność Klub Animus 60+, założony z myślą aktywizacji najstarszych mieszkańców Sopotu. W Teatrze Atelier odbyło się ponad 100 wydarzeń, udział w nich wzięło ok. 9000 uczestników.

Fot. Anna Bobrowska/KFP/UJMS

Polska Filharmonia Kameralna Sopot

Orkiestra PFK w minionym roku zagrała 20 koncertów w Sopocie i 5 woj. pomorskim, w sumie dla 12 689 widzów. Rok 2022 to czas podwójnego jubileuszu – **40 lat PFK Sopot i 50 lat pracy artystycznej Maestro Wojciecha Rajskiego**. Główne uroczystości muzyczne odbyły się podczas trzech koncertów w Sopocie, w Bydgoszczy i Gdańsku (łączna frekwencja 1370 osób).

W grudniu ukazała się najnowsza **płyta CD orkiestry – „Penderecki im memoriam”**. Album zawiera utwory polskich kompozytorów: A. Malawskiego, K. Pendereckiego oraz J. Wnuk-Nazar. Dobór repertuaru ukazuje drogę rozwoju kompozytorskiego mistrza Pendereckiego, której początek sięga jego studiów kompozytorskich w klasie profesora Artura Malawskiego (Toccaty), poprzez utwór dyplomowy samego Krzysztofa Pendereckiego napisany jeszcze przed pamiętnym konkursem Związku Kompozytorów Polskich (Epitafium Artur Malawski in memoriam – światowa premiera fonograficzna), wreszcie kompozycję Joanny Wnuk-Nazarowej, wybitnej uczennicy Pendereckiego.

Festiwal NDI Sopot Classic podczas 12. edycji gościł znakomitych artystów o międzynarodowej sławie – Michaela Martina Koflera, Jose Torresa, Jakuba Józefa Orlińskiego z zespołem Il Gardino d'Amore oraz gwiazdę największych scen operowych świata Sondrę Radvanovskę. Odbyły się 4 koncerty, w których uczestniczyło niemal 9000 odbiorców.

Goyki 3 Art Inkubator

W 2022 r. zespół Goyki 3 Art Inkubatora zorganizował **139 wydarzeń** (w tym otwarcie Muzeum Miejsca). Goyki 3 odwiedziło 6120 uczestników wydarzeń i oprowadzań, a #ParknaGoyki 5475 osób. W Goyki 3 Art Inkubatorze gościło **28 rezydentów**.

Goyki 3 Art Inkubator zorganizował 3 wystawy indywidualne: „Kiedy kanty kłują mocniej” Ali Savashevich; „Poszerzanie przestrzeni codzienności” Alicji Bielawskiej; „Zeitgeist” Patrycji Orzechowskiej; ponadto wystawy zbiorowe: „Protest Nadziei” oraz „Gimme Shelter”.

Odbyły się **debaty i konferencje naukowe**: „Czy inny internet jest możliwy?” w ramach cyklu #Goyki3Lab; konferencja „Przyroda a dyskursy narodowe w kulturach Europy środkowo-wschodniej”, wraz z wystawą towarzyszącą „Nie wszystko jest o nas”; konferencja „Culture onLIVE”.

Zorganizowano **warsztaty i wykłady mistrzowskie**: scenopisarskie z Agnieszką Kruk, z webwritingu z Joanną Wryczą-Bekier, redaktorskie z Pauliną Lenar, z field recordingu z Marcinem Dymiterem, masterclass i warsztaty z Quai Stephane; wykład mistrzowski prof. Mariusza Czepczyńskiego; Goyki3 for Ukraine, cykl spotkań organizowanych dla ukraińskich i polskich artystów i artystek; spotkanie „Reporter w niebezpieczeństwie” z Małgorzatą Szejnert. W 2022 r. uruchomiono także pracownię krawiecką oraz sitodruku. Ponadto odbył się cykl wykładów naukowych organizowany przez Fundację na rzecz Badań Interdyscyplinarnych oraz wykłady Luisy Falcon, Kamili Chomicz i Pawła Horodeckiego w ramach Europejskiej Nocy Naukowców.

Goyki 3 Art Inkubator, jako organizator **Festiwalu Literacki Sopot**, w sierpniu po raz jedenasty zorganizował to wydarzenie. Tematem wiodącym była literatura irlandzka, wśród gości i gościń znaleźli się m.in. Lucy Caldwell, Sebastian Barry, Eimear McBride, Colum McCann, Elizabeth Strout. Odbyło się 27 spotkań autorskich, na targach książki stoiska miało 44 wystawców i 51 wydawnictw. Wydarzenia odbywały się w 12 przestrzeniach, odbyło się 9 debat, 9 warsztatów i spotkań dla dzieci, 3 projekcje filmowe, 1 instalacja artystyczna, 1 słuchowisko, 1 premierowe

Fot. Anna Rezulak/KFP/UMS

wydarzenie teatralne oraz 1 gra miejska. W Literackim Sopocie udział wzięło ok. 10 000 uczestników

W ramach **kina studyjnego** odbyły się pokazy filmów, organizowane we współpracy z Against Gravity i Sopot Film Festival. Zorganizowany został także pokaz specjalny filmu dokumentalnego pt. „Adam Strzembosz – Pierwszy Sędzia Rzeczypospolitej” zakończony debatą z udziałem Stanisława Zakroczymskiego oraz Bożeny Garus-Hockuby.

Po raz pierwszy w 2022 roku w #ParkNaGoyki wraz z Home Gig Podjazd zorganizowany został **Songwriter Festival Sopot**. W każdy poniedziałek maja i czerwca koncerty skupiały od 30 do 200 osób. Wystąpili: Michał Kowalonek, Henry No Hurry, Maks Łapinski, Zagi, Postman, Zuzanna, Ragnar Olafson oraz Tomasz Makowiecki.

W ramach **wsparcia dla Ukrainy** odbyły się: lekcje języka polskiego, zbiórka książek oraz zabawek dla uchodźców/czyń i migrantek/ów oraz Na Werandzie Kultury – spotkanie sieciujące; wsparcie informacyjne.

Ponadto, w ramach **Archiwum Społecznego** Goyki 3 Art Inkubator realizował nagrania ze świadkami historii – byłymi mieszkańcami willi, które publikowane są w formie podcastów; zwiedzanie willi od piwnic po wieże, w tym **Muzeum Miejsca**, które odbywają się z przewodnikiem.

Muzeum Sopotu

Muzeum Sopotu odwiedziło ponad 9 tysięcy osób. Wiosną 2022 r. zaprezentowano wystawę czasową poświęconą **„SopotPlastowi”**, jednemu z największych zakładów działających na terenie kurortu w latach 1957-1993. Dużym zainteresowaniem cieszyła się również ekspozycja pt. „Wczasy w PRL –u”. Sezonowa wystawa koncentrowała się na tematyce wypoczynku w Sopocie w okresie powojennym i działającemu w Polsce od 1949 r. Funduszowi Wczasów Pracowniczych. Pod koniec roku otwarta została wystawa z cyklu „Dzielnice” pt. **„Brodwino. Najpiękniejsza dzielnica Sopotu”**.

Latem w ogrodzie muzeum zorganizowano cykl koncertów „Swingujące 3-miasto” oraz pikniki rodzinne połączone z warsztatami. Muzeum organizowało wykłady historyczne oraz spotkania z cyklu „Bliżej Historii”, a także prowadziło spacer historyczny po mieście. Dodatkowo instytucja prowadziła zajęcia oraz projekty edukacyjne: lekcje muzealne, półkolonie, ferie, różne warsztaty dla dzieci. W zajęciach edukacyjnych uczestniczyło ponad 2200 osób.

2022 był rokiem konferencji naukowej pt. „Dzieje Sopotu” zorganizowanej przez Muzeum we współpracy ze Skansenem Archeologicznym – Grodzisko Sopot oraz Urzędem Miasta Sopotu. Warte uwagi jest również działalność wydawnicza muzeum, w tym szczególnie opracowanie „Trwałość i użyteczność. Sopotckie realizacje architektoniczne Wilhelma Lippkego”.

Pod koniec roku wydana została pierwsza część przewodnika „Pozdrowienia z Sopotu”. Publikacja została opracowana na podstawie pocztówek i kart pocztowych prezentujących widoki uzdrowiska z XIX i pierwszych trzech dekad XX wieku. W 2022 r. obrazy, wyroby rzemiosła artystycznego, szkła dekoracyjne i pocztówki (ponad 200 obiektów) zostały włączone do projektu Bałtyckiej Biblioteki Cyfrowej.

Sopotckie wydarzenia artystyczne

Sezon kulturalny w 2022 r. był pewnego rodzaju oddechem od obostrzeń pandemicznych, z jakimi sopockie instytucje kultury mierzyły się przez dwa poprzednie lata. Poza stałą działalnością instytucji kultury, w mieście odbyły się: **Sopocka Majówka, Międzynarodowy Festiwal Chórny Mundus Cantat, Sopot Film Festival, Festiwal Teatru Dokumentalnego i Rezydencja Artystyczna Sopot Non-Fiction, Festiwal Fotografii W Ramach Sopotu, Open Source Art Festival oraz Sopot Jazz Festival**.

Po przerwie związanej z pandemią wróciła do Sopotu **Gala nagrody „Okulary ks. Kaczkowskiego”**, której miasto zostało współorganizatorem razem z Fundacją im. Księdza Jana Kaczkowskiego. Ideą wydarzenia jest uhonorowanie osób, które poprzez swoją działalność charytatywną pomagają wszystkim tym, którzy na tę pomoc zasługują – bezinteresownie i bez rozgłosu. Spośród 73 zgłoszeń, które wpłynęły w 2022 r. do nagrody wybrano 10 kandydatów. 14 września odbyła się gala wręczenia nagrody połączona z **premierą filmu o ks. Janie Kaczkowskim „Johnny”**. Nagrodę wręcono Paulinie Bownik, która od początku kryzysu humanitarnego na Podlasiu niósła pomoc medyczną na granicy.

Do wydarzeń, które związane są z rozwojem kultury warto także zaliczyć ogłoszenie i rozstrzygnięcie **Konkursu na wykonanie koncepcji wystawy „Muzeum Miejsca – Opera Leśna”**. Celem było wyłonienie najlepszej pod względem artystycznym, merytorycznym i funkcjonalnym koncepcji przyszłej wystawy „Muzeum Miejsca – Opera Leśna”, która zlokalizowana będzie w zaprojektowanym do tego budynku wystawicznym na terenie Opery Leśnej.

AKTYWNY SOPOT

Dzieci, młodzież i dorośli mają wiele możliwości uprawiania sportu amatorsko i na poziomie zawodniczym, szeroka jest sportowa oferta szkół i klubów sportowych. Sportowcom amatorom w różnym wieku miasto oferuje rozbudowaną sieć dróg rowerowych, kryty basen, siłownię na świeżym powietrzu, jedyny w Trójmieście tor dla rolkarzy, boiska do piłki nożnej, siatkówki, koszykówki, popularny skatepark koło ERGO ARENY. Miasto jest też właścicielem mariny żeglarskiej przy moło, gdzie cumują jachty. Organizacją zajęć i zawodów sportowych dla amatorów zajmuje się Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji.

Sport w szkole

Szkoły oferowały w 2022 r. **różnorodny program sportowy w ramach zajęć obowiązkowych i pozalekcyjnych**. Dzieci i młodzież miały możliwość podnoszenia swoich umiejętności w **klasach sportowych o profilach: koszykarskim, pływackim, żeglarskim**, a w klasach o rozszerzonym programie kultury fizycznej w lekkoatletyce. Po lekcjach organizowane były zajęcia ogólnorozwojowe, gry i zabawy z elementami koszykówki i pływania (w ramach działalności UKS7). Dzieci i młodzież uczestniczyły w programie PZKOSZ – szkolenia dla dzieci (projekt SMOK) i młodzieży (projekt KOSSM) w koszykówce. Na zajęciach w w klasach II-III prowadzona była **nauka pływania**.

W ramach programu „**Pomorskie Żagle Wiedzy – Sopot**”, dofinansowanego ze środków unijnych, uczniowie klas II-V i klas VII sopockich szkół podstawowych mogli korzystać z zajęć żeglarskich. Grupy młodszych dzieci pływały na Optymistach, klasy VII na katamaranach. Zajęcia odbywały się: maj-czerwiec oraz wrzesień-październik, 2 h/tyg.

W lipcu i sierpniu odbyły się **4 turnusy półkolonii „Lato na wodzie”**. W zajęciach prowadzonych przez fundację Akademia Żeglarstwa Prestige uczestniczyło 60 dzieci z sopockich szkół podstawowych (w tym 8 obco-krajowców). W ramach 5-dniowych turnusów dzieci mogły zapoznać się z podstawową terminologią, nauczyły podstawowych węzłów oraz komend oraz uczyły się pływać na łódkach Optymist i Open Skiff.

Sport organizowany przez MOSiR

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji zajmuje się m.in. organizowaniem sportu amatorskiego i amatorskich imprez sportowych w różnych dyscyplinach:

- **biegi** po plaży – I bieg WOŚP (wspierający zbiórkę pieniędzy), bieg INKI po sopockiej plaży, Bieg Niepodległej oraz Sopockie Lato – bieg pod górę na 5 km (liczba uczestników we wszystkich biegach – 1100 osób);

- **siatkówka plażowa** – 5 turniejów dla młodzieży (rocznik 2005 i młodszy), 5 turniejów w kategorii open, 3 turnieje w kategorii kobiet. Średnia frekwencja w turniejach to 10-15 par. W dniach 13-15 czerwca zorganizowane zostały Akademickie Mistrzostwa Polski w siatkówce plażowej, udział wzięło 150 osób;

- **wyścigi pływackie dookoła mola** – w trzech edycjach (lipiec i sierpień) udział wzięło 476 osób. W zawodach pływackich organizowanych na krytej pływalni przy ul. Haffnera udział wzięło 200 osób;

- **10. edycja Sopot Beach Rugby** – 30 lipca na dwóch boiskach na plaży toczyła się rywalizacja w kategorii mężczyzn, kobiet i amatorów. Zawody rozgrywane były w rugby 5-osobowym. Udział wzięło 400 osób;

- **spacery nordic walking** – organizowane 2 razy w tygodniu przez cały rok; średnio w spacerze udział brało 10-12 osób.

MOSiR umożliwia mieszkańcom Sopotu, szkołom, uczelniom, klubom i stowarzyszeniom korzystanie przez cały rok z krytego basenu (6 torów o wymiarach 25 m x 12,5 m). Obiekt dostępny jest dla osób z niepełnosprawnościami. W 2022 r. było ponad 60 tys. wejść, z czego ponad 28 tys. uczniów sopockich szkół.

Wiosną, podczas wakacji oraz do końca sezonu żeglarskiego jacht ALF pływa z młodzieżą z sopockich szkół, młodzieżą uczestniczącą w projekcie żeglarskim, z dziećmi z niepełnosprawnościami i ze szczególnymi potrzebami oraz ich opiekunami, z członkami organizacji pozarządowych i stowarzyszeń oraz słuchaczami Uniwersytetu III wieku. W 2022 r. w rejsach uczestniczyły 342 osoby. Dużą część z nich stanowili Ukraińcy oraz Białorusini.

Trzy łodzie żaglowe typu Mariner 19 trafiły do Sopotu w 2022 r. dzięki unijnemu dofinansowaniu. To jednostki o długości 5,8 m i wadze 380 kg. Na pokład może wejść maks. 6 osób. Mieszkańcy Sopotu posiadający patent żeglarski mogą nieodpłatnie je wypożyczyć. W 2022 r. skorzystano z tej możliwości 53 razy.

Sport w klubach

Sopocki Klub Żeglarski

SKŻ to jeden z największych i najbardziej nowoczesnych ośrodków żeglarstwa deskowego w Europie. Wśród zawodników trenujących w klubie są olimpijczycy, mistrzowie świata i Europy w różnych kategoriach wiekowych i klasach. W 2022 r. najmłodszy deskarze w klasie Techno293 zdobyli 4 medale mistrzostw świata. Medale najwyższej rangi regat międzynarodowych zdobywali również Jan Koszowski (Formula Kite U17) oraz Gustaw Trybek (iQFOiL Junior U15). Nina Arcisz została mistrzynią świata U21 w olimpijskiej konkurencji Formula Kite, a Maja Dziarnowska zajęła III miejsce mistrzostw Europy w olimpijskiej klasie iQFOiL. W klubie, oprócz utytułowanych seniorów, sukcesy odnoszą również najmłodszy żeglarze, którzy zajmują czołowe lokaty na mistrzowskich regatach kite i windsurfingowych. W SKŻ trenuje ponad 100 młodych zawodników, a w prowadzonym przez Ministerstwo Sportu i Turystyki Systemie Sportu Młodzieżowego, SKŻ od kilku lat zajmuje pierwsze miejsce wśród wszystkich klubów żeglarskich w Polsce.

Uczniowski Klub Sportowy Navigo

UKS zajmuje się szkoleniem żeglarskim dzieci i młodzieży na Optimistach i katamaranach oraz prowadzi szkolenia żeglarskie regatowe na katamaranach, Moth i Waszp dla dorosłych. Klub organizuje regaty Pucharu Polski. Grupy szkoleniowe działają całorocznie. W UKS trenuje 72 dzieci i młodzieży. Najważniejszymi osiągnięciami sportowymi w 2022 r. było zdobycie przez Jakuba Surowca wicemistrzostwo świata A-class i wicemistrzostwo Europy A-class. UKS był organizatorem: Regat Katamaranów Trzy Mola, Sopot Optimist Cup, Sopot Catamaran Cup oraz Mistrzostw Polski Katamaranów.

Fot. materiały MOSiR Sopot

Sopocki Klub Lekkoatletyczny

Głównymi celami klubu są: rozwój i popularyzacja lekkiej atletyki i rekreacji ruchowej oraz prowadzenie naboru, selekcji i szkolenia sportowego dla dzieci, młodzieży i dorosłych z lekkiej atletyki. W 2022 r. klub prowadził zajęcia w 8 grupach treningowych (4 szkolenia początkowego, 3 szkolenia ukierunkowanego i 1 mistrzowskiej). W klubie trenuje łącznie 140 dzieci i młodzieży. Zawodnicy brali udział w zawodach LA na szczeblach wojewódzkim, międzywojewódzkim, krajowym oraz międzynarodowym. Klub był również organizatorem imprez sportowych i rekreacyjnych. Najważniejsze to: Tyczka na molo, cykl pikników rodzinnych i Mistrzostwa Szkół Sopockich w LA. Zawodnicy SKLA w 2022 r. zdobyli wiele medali na imprezach krajowych i międzynarodowych. Najcenniejsze były trzy medale Anny Kiełbasińskiej na Mistrzostwach Europy (400 m brąz, 4 x 400 m srebro, 4 x 100 m. srebro).

Miejski Klub Sportowy Ogniwo Sopot

Klub prowadzi szkolenie sportowe w rugby dla dzieci i dorosłych. Ogniwo Sopot zarządza stadionem im. Edwarda Hodury w Sopocie.

W 2022 r. klub był organizatorem Finału Ekstraligi Rugby, meczów Ekstraligi Rugby – runda wiosenna 2021-22 (marzec-czerwiec), runda jesienna 2022-23 (sierpień-listopad). W sezonie 2021/2022 klub zdobył wicemistrzostwo Polski seniorów.

W Akademii Rugby Ogniwa Sopot trenuje sześć zespołów młodzieżowych. W szkoleniach rugby uczestniczy 120 zawodników. Aktualnie tworzony jest kolejny zespół: dziewcząt w kategorii kadetek. W trakcie obu rund rozgrywkowych w 2022 r. organizowane były także turnieje dzieci i młodzieży. Wiosną klub razem z Politechniką Gdańską rozpoczął projekt wspólnej drużyny występującej w rozgrywkach Polskiej Ligi Rugby 7 (odmiana olimpijska).

Hipodrom Sopot

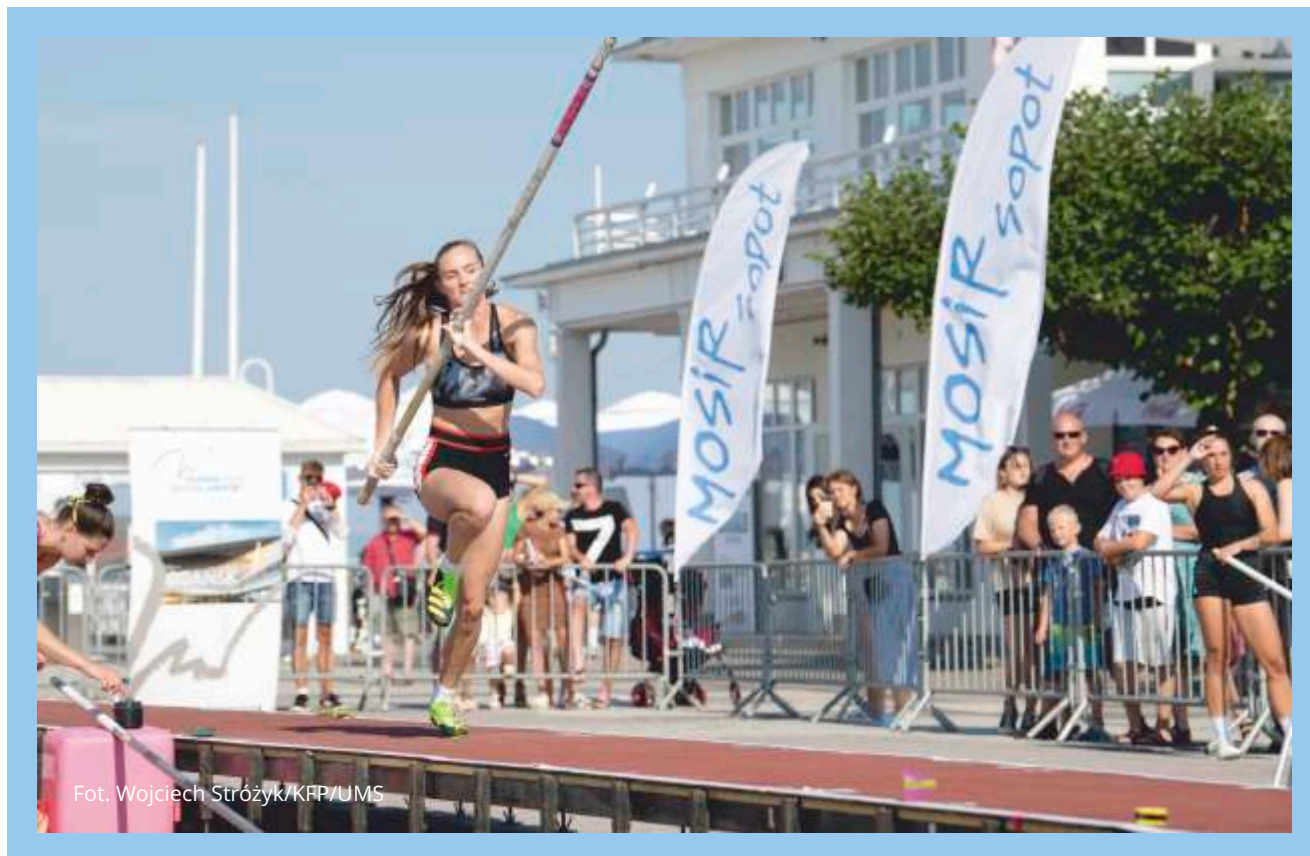
Działalność Hipodromu Sopot opiera się na trzech filarach: organizacji zawodów i wyścigów konnych, prowadzeniu pensjonatu dla koni oraz działalności szkół jazdy konnej oraz centrum hipoterapii. Działalnością edukacyjną i terapeutyczną zajmują się profesjonalne podmioty.

W 2022 r. Hipodrom zorganizował **21 imprez jeździeckich** (zawody w skokach przez przeszkody, w ujeżdżeniu, paraujeżdżeniu, WKKW, wyścigi konne i czempionat koni arabskich). Na terenie Hipodromu działa **9 szkół nauki jazdy**, w których miesięcznie uczy się ponad tysiąc osób, głównie młodzieży i dzieci.

W pensjonacie na stałe stacjonuje ok. 150 koni, kolejnych 100 to konie szkółkowe i terapeutyczne.

W zawodach skierowanych tylko do dzieci i młodzieży (organizowane są trzy razy w roku, w tym raz są to Mistrzostwa Polski) bierze każdorazowo udział ok. 250 dzieci.

Najważniejsze wydarzenia sportowe organizowane w 2022 r.: Mistrzostwa Polski Dzieci i Młodzieży w skokach przez przeszkody (6-10.04), Międzynarodowe Zawody we Wszechstronnym Konkursie Konia Wierzchowego WKKW Sopot Spring Tour (28.04-1.05 oraz 5-8.05), Międzynarodowe Zawody w skokach CSIO5* Sopot Horse Show (9-12.06), wyścigi konne 9-10.07 oraz 16-17.07), Sopot Arabian Horse Show (23-24.07).

Fot. Wojciech Stróżyk/KFP/UMS

Sopot Tennis Klub

STK prowadzi szkolenie dzieci, młodzieży i dorosłych uczestniczących w sporcie klasyfikowanym (udział w rozgrywkach organizowanych przez Polski Związek Tenisowy i ITF). Szkolenie, którego celem było nauczanie i doskonalenie umiejętności techniczno-taktycznych oraz motorycznych prowadzone było w ramach grupy sportowej Sopot Tennis Klubu, Akademii Tenisowej im. Braci Korneluków i zajęć indywidualnych dla zawodników. Liczba dzieci i młodzieży uczestnicząca w szkoleniach/zajęciach wynosiła 126 osób.

Sopot Tennis Klub był organizatorem turniejów dla młodzieży w różnych kategoriach wiekowych, turniejów IFT i OTK w kategorii Seniorów i Amatorów, tj. osób pow. 30. roku życia z licencjami PZT i ITK. Organizował również wiele imprez tenisowych o zasięgu krajowym i międzynarodowym.

Uczniowski Klub Sportowy „Skoczek” Sopot

Zajęcia tenisa stołowego prowadzone są dla dzieci i młodzieży z sopockich szkół. UKS bierze udział w zawodach organizowanych przez PZTS, PWZTS oraz w imprezach otwartych. Dzieci i młodzież UKS Skoczek Sopot wzięły udział w 36 turniejach. W grupie młodszej trenowało 12 dzieci z klas I-III, w grupie starszej 18 zawodników.

Fundacja Rozwoju Edukacji „Trefl”

Fundacja zajmuje się upowszechnianiem kultury fizycznej i sportu, współpracując z klubem koszykarskim Trefl Sopot, prowadzi szkolenie koszykarskie młodzieży, w ramach którego drużyny juniorskie rywalizują w rozgrywkach do lat 17., 19. oraz seniorskich II ligi, a także w turniejach międzynarodowych. Podopieczni Fundacji „Trefl” zasilają drużyny seniorskie oraz juniorskie reprezentacji Polski. Fundacja prowadzi bursę sportową, do której trafiają utalentowani młodzi koszykarze drużyny juniorów Trefla Sopot i Akademii Koszykówki „Siódemka” Sopot. Podopieczni Fundacji – uczniowie I LO z Oddziałami Mistrzostwa Sportowego w Sopocie, od wielu lat

zdobyczą medale Mistrzostw Polski w młodzieżowych kategoriach rozgrywkowych. Aktualnie fundacja szkoli z 55 podopiecznych.

Sopocki Klub Karate i Rekreacji

Klub prowadzi treningi karate WKF Shotokan, należy do Polskiej Unii Karate. Organizuje obozy sportowe i zgrupowania. W zajęciach bierze udział ok. 80 osób, w tym 6 osób z niepełnosprawnościami. Zawodnicy SKKiR zdobywają wiele medali na zawodach krajowych i międzynarodowych.

Uczniowski Klub Sportowy „Siódemka” Sopot

Kształci umiejętności pływania podstawowego – nauka pływania dla młodszych dzieci (przedszkolaki i 7-, 8-latków), w której udział brało 35 osób oraz wyczynowego – trening pływacki zaawansowany dla dzieci starszych (90 osób).

Rozbudowa infrastruktury sportowej

W 2022 r. w Sopocie powstał nowy obiekt sportowy – **pole do minigolfa** na błoniach. Zbudowana została też **siłownia zewnętrzna** przy Łysej Górze. Obie inwestycje realizowane były w ramach BO.

Przed sezonem wykonano **wymianę pokładów na dwóch pomostach pływających w marinie**.

Na krytej pływalni przy ul. Haffnera oraz boisku przy ul. 23 Marca rozbudowana została **infrastruktura dla osób z niepełnosprawnościami**.

W ramach projektu Pętla Żuławska zbudowany został **sezonowy pomost pływający ze slipem** przy ostrodze mola wraz z **zaplaczem** (szatnia + WC).

TURYSTYCZNY SOPOT

Sopot jest miastem turystycznym, **wpływy z turystyki to ok. 10% dochodów budżetowych**. W 2022 r. **wpływy tylko z opłaty uzdrowskiej wyniosły 3 373 583 zł**.

W mieście jest 3300 **miejsc noclegowych** w 21 hotelach kategoryzowanych oraz 11 000 miejsc noclegowych w innych obiektach (prywatne kwatery, apartamenty, pensjonaty, kempingi).

W 2022 r. na sopockiej plaży działało **7 kąpielisk strzeżonych**: 4 po stronie północnej i 3 po stronie południowej. Płatnych wejść na molo (16.04-30.09) było 1 047 555, czyli o 12% więcej niż w 2021 r. Świadczy to o stopniowym powrocie do ruchu sprzed dwóch pandemicznych lat. Do mariny wpłynęło 1012 jednostek na postoje krótsze niż 3-4 dni.

W **punktach informacji turystycznej** zjawiało się 20 000 turystów i odwiedzających. 77% z nich to osoby z Polski, reszta z zagranicy: z Niemiec, Czech, Szwecji, Ukrainy, Norwegii. Widać wyraźny wpływ wojny w Ukrainie na zmniejszenie się udziału turystów zagranicznych.

Poza promocją Sopotu jako całorocznego kurortu, miasto stawia również na **turystykę biznesową**. Efektem wspólnych działań miasta, SOT i branży jest ponowny, po okresie pandemii, wzrost liczby konferencji i kongresów organizowanych w mieście (338 spotkań dla grup liczących ponad 50 osób – łącznie 83 856 uczestników). Największe wydarzenia współfinansowane przez miasto w 2022 r. to Samorządowy i Europejski Kongres Finansowy oraz Europejskie Forum Nowych Idei. Każdy z tych kongresów przyciągnął ponad 1000 uczestników.

Miasto i Sopocka Organizacja Turystyczna jak co roku koncentrowały się na działaniach promocyjnych, by wspomóc branżę turystyczną.

Karta Turysty

Karta Turysty wydawana jest każdej osobie nocującej w Sopocie, która uiściła **opłatę uzdrowską** w obiekcie noclegowym. Dzięki niej turysta ma możliwość skorzystania z wielu zniżek i rabatów na terenie całego miasta, np.: przy zakupie biletu na molo i inne atrakcje turystyczne, w wybranych restauracjach i kawiarniach, na zabiegi health&beauty w wybranych obiektach, na zakup pamiątek w punkcie IT.

Karty wydawane są w obiektach noclegowych oraz w Informacji Turystycznej. Powiązanie opłaty uzdrowskiej z kartą turysty pozwala z jednej strony na stworzenie atrakcyjnej oferty dla turystów i zwiększenie odwiedzin obiektów kulturalnych i gastronomicznych, a z drugiej wpływa na zwiększenie wpływów z opłaty uzdrowskiej. W 2022 r. wydano 2809 kart.

Konkurs Sopockie Perły

W 2022 r. Sopocka Organizacja Turystyczna przeprowadziła **czwartą edycję konkursu skierowanego do przedsiębiorców** prowadzących działalność w Sopocie, w szeroko rozumianej branży turystycznej. Cel to wyróżnienie i nagrodzenie firm, które podejmują najciekawsze i najbardziej wartościowe inicjatywy turystyczne. W każdej z 5 kategorii (Pro eko, Wydarzenie, Kulinaria, Debiut i Pobyt) można było wygrać 5 tys. zł na realizację wybranego działania promocyjnego.

Kampanie promocyjne

● Turysto Szanuj Sopot

W związku z nasilonym zjawiskiem najmu krótkotrwałego mieszkańcy najczęściej skarżą się na hałasujących nocą turystów, na brak dbałości o części wspólne budynku i segregacji śmieci. Miasta nadal nie posiadają narzędzi, za pomocą których mogłyby regulować problemy najmu na swoim terenie. Ze względu na niedoskonałość przepisów Sopot postawił na kampanie edukacyjne.

Kampania „Turysto szanuj Sopot” to apel do odwiedzających nasze miasto o odpowiednie zachowanie podczas pobytu. Kampania ma wydźwięk pozytywny. Nie mówi o zakazach, tylko o powszechnie przyjętych normach dobrego zachowania, których przestrzegania oczekujemy od gości.

● Stop golasom

Zrealizowana po raz siódmy kampania „Stop golasom” zwraca uwagę na niestosowność zachowania osób, które pojawiają się na ulicach, w restauracjach, ogródkach gastronomicznych, a nawet sklepach w strojach plażowych. W przestrzeni miejskiej oraz witrynach lokali ponownie pojawiły się plakaty oraz naklejki z hasłem kampanii, przypominające o konieczności ubrania się przed skorzystaniem z usług. W akcję włączyła się większość sopockich przedsiębiorców.

● Ferie bez smogu

To coroczna akcja prowadzona głównie na FB, zachęcająca do wizyty podczas zimowej przerwy szkolnej w Sopocie, przede wszystkim ze względu na jakość powietrza oraz ofertę spędzania czasu wolnego.

● Promocja Sopotu jako uzdrowska

Po raz kolejny zorganizowany został Sopocki Dzień Kurortu, podczas którego promowały się obiekty oferujące zabiegi na bazie sopockiej wody uzdrowskiej. Rozpoczęto także przygotowania do obchodów

200-lecia kurortu. Stworzona została identyfikacja graficzna obchodów, a także kalendarze na 2023 r.

● Sopot poza sezonem

To działania podejmowane, by wesprzeć lokalną branżę turystyczną i gastronomiczną poza sezonem. Chodzi o pokazanie uroku Sopotu poza miesiącami letnimi i zachęcenie do pobytu w mieście. Działania opierają się na publikacjach prasowych, spotach reklamowych, a także organizacji wizyt studyjnych dla dziennikarzy i blogerów. W 2022 r. takich wizyt było 11. Wzięło w nich udział 61 osób z 12 państw: Efektem study tourów są publikacje w mediach społecznościowych oraz tradycyjnych.

Sopot we współpracy z Sopocką Organizacją Turystyczną i branżą obecny był na 11 wydarzeniach targowych, m.in. na Międzynarodowych Targach Turystycznych Ferie For Alle w Herning w Danii, Międzynarodowych Targach Czasu wolnego we Wrocławiu, MP Fast Date w Warszawie, Targach Seniora w Sztokholmie, Targach World Travel Market w Londynie, na workshopach w Norwegii i Danii.

Sopocka solanka

1 września 2022 r. miejska spółka wodociągowa **AQUA-Sopot Sp. z o.o. przejęła eksploatację ujęcia wody solankowej**. AQUA-Sopot, która do tej pory zajmowała się dostarczaniem najwyższej jakości wody pitnej mieszkańcom oraz odpowiadała za odprowadzanie ścieków sanitarnych, podjęła się nowego zadania dbania o sopocką solankę. Decyzją Geologa Wojewódzkiego AQUA-Sopot otrzymała koncesję na wydobywanie wód leczniczych z sopockiego ujęcia wody solankowej. W spółce został powołany też zakład górniczy, którego pracownicy będą zajmować się eksploatacją solanki. AQUA-Sopot podejmuje wiele działań w zakresie inwestycji infrastrukturalnych oraz działań promocyjnych.

Dla nowych mieszkańców z Ukrainy

W związku z sytuacją wojenną i napływem uchodźców do Sopotu, miasto podejmowało różne działania, by integrować nowych mieszkańców i przybliżyć im urok miasta. Strona turystyczna miasta została przetłumaczona na jęz. ukraiński, wydano informatory oraz mapy w tym języku. Dużym zainteresowaniem cieszyły się też spacer po Sopocie, prowadzone przez zatrudnioną w punkcie IT osobę z Ukrainy.

Fot. Anna Bobrowska/KFP/UMS

ZIELONY SOPOT

Sopocka zielen

Łąki kwietne

W 2022 r. łąki zajmowały w Sopocie powierzchnię ponad 3000 m kw. Największa, prawie 1000 m kw., powstała przy al. Niepodległości jako pas zieleni pomiędzy jezdnią w stronę Gdyni a chodnikiem. Wysiano tam mieszanek ok. 40 gatunków i odmian roślin jednorocznych i wieloletnich, m.in.: krwawnika, złocieni, rumianku, maku, dziewanny.

Inne kwietne łąki w mieście:

- trawnik przed Muzeum Archeologicznym od strony ul. Haffnera (pow. 200 m kw.),
- skarpa za wiaduktem oraz trawniki wzdłuż torów przy ul. Wejherowskiej (pow. 600 m kw.),
- plac zabaw w parku Północnym (pow. 500 m kw.),
- al. Niepodległości, pas zieleni z lipami za stacją paliw Shell (pow. 800 m kw.).

Pielęgnacja zieleni

Ponad 300 nowych drzew, 20 tys. krzewów i blisko 10 tys. kwiatów pojawiło się w Sopocie w 2022 r. Łącznie utrzymywano 72,4 ha zieleni miejskiej. Kontynuowane było rozpoczęte w 2017 r. nasadzanie drzew w szpalerach wzdłuż ulic. 39 nowych drzew pojawiło się na przebudowywanej ul. 3 Maja, a blisko 100 na oddanym na wiosnę woonerfie w kwartale ulic: Parkowa, Kordeckiego, Drzymały, Traugutta. Wśród drzew dominują lipy, robinie, kasztanowce, graby, dęby, olsze. Rozpoczęto też prace związane z wprowadzeniem nowej zieleni na pl. Przyjaciół Sopotu.

Ustanowiono 5 nowych pomników przyrody, czyli drzew o szczególnie cennych walorach przyrodniczych: kasztanowiec biały, trzy płatany klonolistne oraz dąb szypułkowy. Obecnie mamy w Sopocie 47 pomników przyrody.

Czyste powietrze

Dotacje do zmiany ogrzewania

W mieście od 1997 r. prowadzony jest program dopłat do wymiany pieców węglowych na ogrzewanie ekologiczne. W 2022 r. udzielono dotacji na likwidację 11 pieców, na kwotę 154 310,48 zł. Zrealizowano 1 wniosek z 2020 r., 5 wniosków z 2021 r. i 5 wniosków z 2022 r.

W 2020 r. Sejmik Województwa Pomorskiego podjął uchwałę, zgodnie z którą wszystkie instalacje grzewcze na węgiel w Sopocie **muszą zostać zlikwidowane do 1 stycznia 2024 r.** Od tej daty na właścicieli czy użytkowników nieruchomości lub lokali mieszkalnych, w których będą jeszcze kotły czy piece na paliwo stałe, będą nakładane kary finansowe.

Aby zachęcić mieszkańców do zmiany ogrzewania na ekologiczne, miasto w 2022 r. dofinansowało takie inwestycje do wysokości 80% poniesionych kosztów.

Od 2014 r. miasto wspiera montaż odnawialnych źródeł ciepła – kolektorów słonecznych, ogniw fotowoltaicznych i pomp ciepła. W 2022 r. dofinansowano montaż instalacji fotowoltaicznych na 5 budynkach na kwotę ok. 23 tys. zł, wymianę okien w 5 lokalizacjach na kwotę 22 450 zł.

Termomodernizacja budynków

Jednym z istotniejszych zadań związanych ze zmniejszeniem emisji gazów cieplarnianych jest termomodernizacja budynków. Aby ją przeprowadzić, trzeba wykonać audyty energetyczne. W 2022 r. wykonano audyt dla 14 budynków i zlecono wykonanie dla 11. Termomodernizacja tych budynków będzie prowadzona w ramach pozyskiwania środków zewnętrznych.

Ekologiczne latarnie w Sopocie

W 2022 r. trwała realizowana od 2018 r. modernizacja oświetlenia ulicznego. Stylowe, eleganckie energooszczędne lampy LED poprawiają estetykę miasta, a przede wszystkim zmniejszają zużycie i koszty zużycia energii.

W 2022 r. wymieniono 193 punkty świetlne przy ul.: Powstańców Warszawy, Goyki, Ceynowy, Helskiej, Bałtyckiej, Mokwy, Majkowskiego, Morskiej, Królowej Jadwigi, Kubacza, Chmielewskiego, Obrońców Westerplatte, Winieckiego, Tenisowej, Czyżewskiego.

Stare oświetlenie uliczne było zamontowane na 9- i 10-metrowych słupach, więc oprawy umieszczone były w koronach drzew lub ponad nimi. Większość nowych opraw jest zamontowana na wysokości 4 i 5 m, dzięki czemu poprawiło się doświetlenie dróg i chodników.

Edukacja ekologiczna

Sopot naturalnie

Sopot naturalnie to kampania edukacyjna, adresowana głównie do sopocian. Projekt ma na celu zmianę nawyków dotyczących produkcji odpadów, w szczególności plastikowych, lepszej segregacji śmieci, picia zdrowej sopockiej kranówki, ograniczenia marnowania żywności.

W kolejnej edycji projektu pojawiły się nowe inspirujące kroki bycia jeszcze bardziej ekoodpowiedzialnym. Tym razem skupiono się na prostych sposobach oszczędzania energii. Główne działania edukacyjne były prowadzone na kubikach w przestrzeni miejskiej, na FB Sopot naturalnie oraz poprzez informacje na stronie miasta i w „Przepisie na Sopot”.

17 września na sopockim rynku odbyła się trzecia edycja pikniku o tematyce ekologicznej. Odwiedzający brali udział w warsztatach, prelekcjach, ekozabawach oraz odbierali zestawy zachęcające do ekologicznego zachowania.

Chrońmy drzewa – zbieramy makulaturę

Po raz kolejny sopockie placówki oświatowe zostały zaproszone do udziału w konkursie „Chrońmy drzewa – zbieramy makulaturę”. Ocenę konkursową przeprowadzono w trzech kategoriach: Najlepsza Placówka Oświatowa, Najlepszy Uczeń i Najlepszy Przedszkolak. W konkursie uczestniczyło 1903 uczniów i przedszkolaków (8 placówek), którzy zebrali 16 987 kg makulatury. W kategorii Najlepsza Placówka Oświatowa zwyciężyła Szkoła Podstawowa nr 7, której uczniowie zebrali 2 445 kg makulatury. W kategorii Najlepszy Uczeń zwyciężył uczeń tej samej placówki, który zebrał 430 kg makulatury. W kategorii Najlepszy Przedszkolak chodzi do Przedszkola nr 12, dostarczył 2182 kg. W przedszkolu tym zebrano łącznie 4019 kg makulatury.

Ekowakacje za własne pieniądze

W ramach tego edukacyjnego projektu ustanowiona została nagroda Prezydenta Miasta Sopotu za działalność organizacji pozarządowych na rzecz Sopotu w zakresie dbałości o czystość i porządek. W 2022 r. w projekcie uczestniczyły 23 sopockie organizacje (m.in. szkolne i pozaszkolne kluby sportowe, drużyny harcerskie, młodzieżowe stowarzyszenia przy parafiach). Grupy biorące udział w konkursie od marca do czerwca sprzątały tereny zielone Sopotu. Suma wypłaconych nagród wyniosła 38 665 zł. Nagrody przekazano na konta poszczególnych organizacji, z przeznaczeniem na organizację letniego wypoczynku dla dzieci i młodzieży.

Ekologiczne projekty mieszkańców

Tradycyjnie mieszkańcy Sopotu wybierają w Budżecie Obywatelskim projekty związane z ekologią. W 2022 r. z BO kupiono 200 domków dla jeży. Domki zostały rozdane mieszkańcom. Mają one za zadanie ochronić jeże przez drapieżnikami, chłodem i wszelkimi innymi zagrożeniami podczas okresu zimowania.

Fot. Wojciech Stróżyk/KFP/UMS

OBYWATELSKI SOPOT

Budżet Obywatelski

BO miał w 2022 r. swoją 12. odsłonę, na realizację projektów było ponad 3,5 mln zł. Mieszkańcy zgłosili 224 projekty, pod głosowanie poddano 139. Do realizacji wybrano 15 zadań. Frekwencja wyniosła 15,47%. 2475 głosów oddano przez internet, wypełniono 2420 papierowych kart do głosowania.

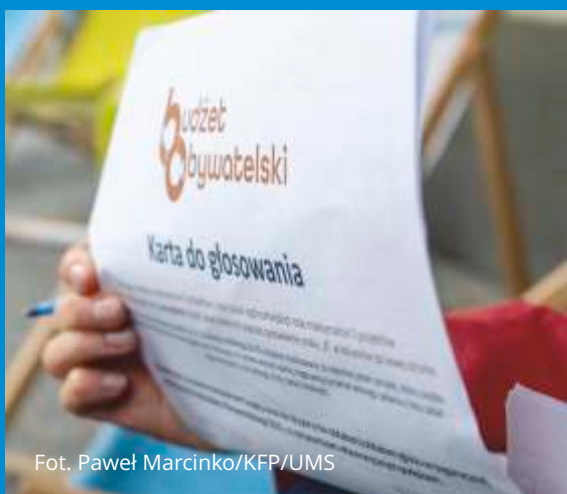
W 2022 r. realizowano projekty wybrane w roku 2021. 13 projektów zostało zrealizowanych, 2 częściowo i będą kontynuowane w roku 2023. W przypadku 2 projektów ich realizacja została przesunięta na rok 2023. Realizowane były również 3 projekty wybrane w latach poprzednich. Szczegółowe zestawienie projektów z 2022 r. i projektów realizowanych w tym roku można znaleźć w załączniku nr 3 do Raportu.

Strategia Rozwoju Miasta

Rok 2022 był ostatnim rokiem prac nad Strategią Rozwoju Sopotu na lata 2022-2030. Od 24 maja do 27 czerwca odbyły się **konsultacje społeczne projektu strategii**. Mieszkańcy miasta, lokalni partnerzy społeczni i gospodarczy, działające na terenie Sopotu organizacje pozarządowe przekazywały uwagi i opinie za pomocą formularza przesłanego lub złożonego do UMS. Odbyły się trzy otwarte spotkania konsultacyjne oraz trzy spotkania branżowe z: młodzieżową Radą Miasta, Sopocką Radą Seniorów oraz Sopocką Organizacją Turystyczną. We wszystkich spotkaniach udział wzięło 126 osób. 20 osób oraz 10 instytucji zgłosiło 207 uwag. 7 uwag nie dotyczyło zapisów strategii, pozostałe 200 rozstrzygnięto następująco:

- 53 uwagi uwzględniono (zapisy zostały wprowadzone do dokumentu),
- 39 uwag uwzględniano częściowo,
- 31 uwag – propozycje zawarte w uwadze znajdują się w konsultowanym dokumencie,
- 26 uwag – uwaga do rozważenia na dalszym etapie prac
- 51 uwag, czyli 25,5% nie uwzględniono.

W oparciu o wyniki konsultacji opracowana została ostateczna wersja Strategii Rozwoju Miasta Sopotu na lata 2022-2030, przyjęta uchwałą Rady Miasta Sopotu 22 grudnia 2022 r.

Fot. Paweł Marcinko/KFP/UMS

Sopocka Rada Seniorów

Rada Seniorów odbyła 10 posiedzeń, podczas których zapoznana się m.in. z informacjami o niepełnosprawności wśród sopockich seniorów, formach wsparcia, z informacją o programach zdrowotnych dla sopockich seniorów, o funkcjonowaniu Centrum Geriatrii PCR oraz różnych formach wsparcia osób starszych, a także o funkcjonowaniu Art Inkubatora.

Przedstawiciele Rady uczestniczyli w Pomorskim Forum Rad Seniorów, konsultacjach strategii rozwoju Sopotu, bezpłatnych szkoleniach organizowanych przez DPS czy wyjazdowym seminarium o budowie społeczeństwa obywatelskiego.

Młodzieżowa Rada Miasta

Młodzieżowa Rada Miasta była inicjatorem utworzenia **Młodzieżowego Budżetu Obywatelskiego**. Rada Miasta Sopotu zdecydowała o przekazaniu z ogólnomiejskiego BO 180 tys. zł do dyspozycji uczniów, którzy mogli w głosowaniu wybrać projekty dotyczące ich szkoły. Każda szkoła miała do dyspozycji 20 tys. zł. Pierwsza edycja Budżetu odbyła się w grudniu. W głosowaniu wzięło udział 2 tys. uczniów na ponad 3,5 tys. wszystkich. To daje imponującą frekwencję 55%. Zgłoszono ponad 20 projektów, z czego 11 będzie realizowanych.

Młodzieżowa Rada Miasta zorganizowała także **koncert „Uśmiech za Uśmiech”** i **Kongres Młodzieżowych Rad Miast i Gmin**. Współorganizowała bądź pomagała w organizacji takich wydarzeń, jak Bieg dla Orkiestry organizowany na finał WOŚP i piknik ekologiczny przy Morskim Oku.

Sopockie Domy Sąsiedzkie

Sopockie Domy integrują i aktywizują lokalną społeczność. Mają ofertę skierowaną do każdej grupy społecznej i wiekowej, więc przede wszystkim łączą ze sobą pokolenia.

Domy w 2022 r. działały w pięciu lokalizacjach: DS „Potok” przy ul. Kraszewskiego 31, DS „Tęczowy Dom” przy ul. 23 Marca 32 c, DS „Alternatywy 5” przy ul. Mazowieckiej 26, a także w dwóch Bibliotekach Sąsiedzkich – filii „Broadway” przy ul. Kolberga 9 oraz filii „Koc i Książka” przy ul. Kazimierza Wielkiego 14.

W DS prowadzone są zajęcia stałe (ponad 20 w każdym tygodniu): dbające o zdrowie fizyczne oraz psychiczne, rozwijające zainteresowania, kreatywne myślenie i rozmaite umiejętności, od kulinarnych przez fotograficzne, plastyczne po stolarskie. Dużym zainteresowaniem cieszyły się także zajęcia dla maluchów z klubu w Tęczowym Domu.

Zorganizowanych zostało 10 piknikowych wydarzeń sąsiedzkich. Podczas jednego z nich powstał mural przy DS Alternatywy 5.

Program Sopockich Domów Sąsiedzkich rozbudza chęć do społecznego działania m.in. przez Sopocki Fundusz Sąsiedzki, czyli minigranty do 1000 zł, dzięki którym zostało zrealizowanych 15 inicjatyw. Dotyczyły one głównie zajęć wynikających z potrzeb mieszkańców oraz dbania o wspólną przestrzeń.

Nowa Karta Sopotka

W 2022 roku wprowadzona została nowa Karta Sopotka. Karta dostępna jest dla mieszkańców, studentów partnerskich uczelni Sopockiej Organizacji Turystycznej oraz osób zarejestrowanych w Centrum Wsparcia Ukrainy w Sopocie.

Wyrobienie karty jest bezpłatne. Karta uprawnia do korzystania z rabatów, zniżek, darmowych wejść na molo czy wybranych instytucji kultury. Nowością jest 50% rabatu na pierwszą godzinę postoju w Strefie Płatnego Parkowania.

Karta Sopotka dostępna jest zarówno w aplikacji mobilnej, jak i tradycyjnej formie, jako plastikowa karta. Można ją wyrobić samodzielnie lub w punkcie Informacji Turystycznej.

Sopocki Uniwersytet Trzeciego Wieku

SUTW prowadzi działalność edukacyjną, kulturalną, twórczą i krajoznawczo-turystyczną, propagującą aktywny tryb życia oraz upowszechniającą profilaktykę gerontologiczną. Słuchacze uczęszczają na wykłady z różnych dziedzin, spotkania z przedstawicielami świata kultury oraz zajęcia warsztatowe.

W 2022 r. w zajęciach uczestniczyło 813 seniorów, 570 z nich to sopocianie. Wśród studentów dominowały kobiety, było ich aż 714. W ramach SUTW funkcjonowało 114 grup zajęciowych, które realizowały ok. 158 godzin zajęć dydaktycznych tygodniowo, czyli ok. 4800 godzin rocznie.

W 2022 r. w ofercie znalazło się 45 kierunków zajęć, z czego 11 to wykłady z obszarów tematycznych: filozofia, sztuka, psychologiczne podstawy etyki, podróże ze sztuką, włoskie inspiracje, historia architektury i sztuki, podróże i odkrycia z National Geographic, pomorska twórczość sakralna, zdrowe odżywianie, teatr operowy. Zajęcia warsztatowe realizowane były w ramach grup artystycznych (malarstwo, rysunek i fotografia, malowany jedwab), lektoratów językowych (angielski, włoski, hiszpański i francuski), zajęć komputerowych i z obsługi smartfonów oraz 12 grup gimnastyczno-ruchowych. Wielu seniorów uczestniczy także w warsztatach turystycznych, które oferują cotygodniowe ciekawe wycieczki i spacer po bliższej i dalszej okolicy.

Spotkanie i spacer po ul. Kolejowej

W 2022 r. rozpoczęto prace przy budowie drugiego woonerfu w Sopocie, czyli rewitalizację ul. Kolejowej. Projekt inwestycji został zaprezentowany mieszkańcom miasta w trakcie spotkania i spaceru w dniu 5 sierpnia 2022 r.

Wsparcie organizacji pozarządowych

W 2022 r. Sopot współpracował z organizacjami pozarządowymi na polu pomocy społecznej, działalności na rzecz osób z niepełnosprawnościami, cudzoziemców, na rzecz wspierania organizacji pozarządowych, edukacji, kultury i sztuki, ochrony dóbr kultury i tradycji, upowszechniania kultury fizycznej i sportu, ekologii i ochrony środowiska, pomocy prawnej oraz w obszarze porządku i bezpieczeństwa publicznego – ratownictwo wodne. Miasto zleciło organizacjom pozarządowym 219 zadań publicznych, dodatkowo 10 zadań realizowanych było na podstawie umów wieloletnich zawartych w latach poprzednich. Na realizację zadań wydano 11 770 124 zł. Skorzystało z nich ponad 124 000 osób i ponad 1 mln korzystających z kąpielisk.

BEZPIECZNY SOPOT

Wsparcie służb

W 2022 r. na **wsparcie służb**, które strzegą ładu i porządku w mieście (Policję, Straż Pożarną, Ochotniczą Straż Pożarną, Straż Graniczną) **przeznaczono 253 456 zł**.

Sopockiemu WOPR zlecono działania ratownicze na plaży na kwotę 100 000 zł. **WOPR** przeprowadził 88 akcji ratowniczych, na sopockich kąpieliskach nikt nie utonął.

Na wsparcie **Policji** wydano 91 156 zł, z tego na opłatę dodatkowych 78 ośmiogodzinnych służb patrolowych 33 700 zł. Sfinansowano też wyżywienia i zakwaterowanie 12 funkcjonariuszy skierowanych w sezonie letnim (lipiec-sierpień) do pełnienia służby na terenie miasta.

Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej otrzymała dofinansowanie w wysokości 90 000 zł, z czego 50 000 zł zostało przeznaczone na zainstalowanie paneli fotowoltaicznych.

Działania Straży Miejskiej

Straż Miejska na początku 2022 r. przede wszystkim **kontrolowała stosowanie się do przepisów związanych z COVID-19**, patrolowano obiekty użyteczności publicznej. Od wybuchu wojny w Ukrainie strażnicy **zabezpieczali miejsca przebywania uchodźców**. Straż prowadziła również ustawowe działania, m.in.: kontrolę stanu sanitarno-porządkowego miasta, kontrolę targowisk, handlu obwoźnego, kontrolę miejsc przebywania osób bezdomnych, kontrole bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

Funkcjonariusze SM nałożyli 3968 mandatów na łączną kwotę 700 tys. zł, założono 2309 blokad na koła samochodów, wydano 210 dyspozycji odholowania pojazdów.

Działania strażników to również **zajęcia edukacyjno-profilaktyczne** w przedszkolach, szkołach podstawowych, liceach. W 13 prowadzonych programach uczestniczyło 4171 osób.

Przebudowa ul. 3 Maja

W ramach rozpoczętej w 2022 r. przebudowy **skrzyżowania z sygnalizacją świetlną zastąpione zostały rondami, cała ulica zyskała nową infrastrukturę rowerową**.

W 2022 r. zrealizowano etap I obejmujący odcinek od ul. Grunwaldzkiej do ul. Dębowej i etap II na odcinku od ul. Dębowej do ul. Kościuszki. Przebudowano ok. 700 m jezdni, wybudowano 1400 m pasów rowerowych, wybudowano łącznie około 5700 m kw. chodników, parkingów, wjazdów, wybudowano dwa ronda – na skrzyżowaniach z ul. Sobieskiego oraz Władysława IV oraz trzy zatoki autobusowe z krawężnikami peronowymi i płytkami integracyjnymi dla osób z niepełnosprawnościami,

Fot. materiały Przedszkola nr 10

wybudowano 4 podziemne zbiorniki retencyjne na wodę deszczową, zasadzono ponad 5,5 tys. krzewów oraz 58 drzew, ustawiono 30 nowych latarni miejskich z oprawami LED, doświetlonych zostało 19 przejść dla pieszych (33 słupy z oprawami LED), przebudowano sieci: wodociągową, sanitarną, energetyczną, gazową, kanalizację deszczową.

Rozpoczęto realizację etapu III inwestycji, który obejmował budowę ronda na skrzyżowaniu z ul. Kościuszki, odcinek od ul. Kościuszki do ul. 3 Maja (za wiaduktem kolejowym) oraz odcinek od ul. 3 Maja (za wiaduktem kolejowym) do al. Niepodległości.

Najdłuższy woonerf w Polsce

W 2022 r. zakończona została budowa pierwszego w Sopocie woonerfu. Piesi i rowerzyści mają tam pierwszeństwo, a dzięki odpowiedniemu projektowi ruch samochodowy jest uspokojony. **Woonerf powstał w kwartale ulic: Parkowa – Kordeckiego – al. Wojska Polskiego – Kilińskiego**.

Dzięki woonerfowi zwiększyła się ochrona przed podtopieniami przez wody opadowe poprzez uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej. Projekt zmienił ruch samochodowy – ograniczono prędkość do 20 km/h, a parkowanie odbywa się tylko w wyznaczonych miejscach. Są także korzyści ekologiczne (dużo zieleni, energooszczędne oświetlenie) oraz estetyczne (staranny dobór nawierzchni, eleganckie lampy).

Łączna długość ciągu to 1397 m, co czyni go prawdopodobnie najdłuższym w Polsce. Projekt woonerfu został wypracowany wspólnie z mieszkańcami na dwóch spotkaniach warsztatowych.

Kolejny woonerf w Sopocie

Sukces inwestycji na ul. Parkowej i ulicach przyległych zachęcił władze miasta do przebudowy następnych ulic. W 2022 r. rozpoczęła się **rewitalizacja ul. Kolejowej wraz odcinkami ulic Marynarzy i Podjazd oraz ciągami pieszo-jezdnymi pomiędzy ul. Kolejową a al. Niepodległości**.

Przebudowana zostanie większość podziemnych sieci, łącznie z zamkniętymi korytami potoków Elizy oraz Bohaterów Monte Cassino. Zmieni się układ drogowy, oświetlenie, zieleń i mała architektura. Powstanie uliczny źródło, estetyczne ekrany zakrywające mury oporowe od strony kolei, parking kiss and ride i pierwszy w Sopocie dwupoziomowy parking dla rowerów. Zakończenie inwestycji planowane jest na rok 2023.

ZABYTKOWY SOPOT

Remonty sopockich zabytków

Miasto od lat wspiera finansowo remonty sopockich zabytków. W 2022 r. wpłynęło 29 wniosków o udzielenie dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane. Komisja rozpatrująca wnioski zdecydowała o **przyznaniu dotacji dla 19 wspólnot mieszkaniowych, właścicieli prywatnych oraz Pomorskiego Centrum Rehabilitacji.**

Ostatecznie zrealizowano 15 remontów na łączną kwotę 697 tys. zł. Dofinansowane zostały remonty elewacji, dachów, konserwacja stolarki okiennej i drzwiowej, witraży oraz werand.

Konserwacja portalu budynku Zakładu Balneologicznego

Jednym z dofinansowanych remontów (na kwotę ponad 100 tys. zł) była konserwacja portalu zabytkowego budynku Zakładu Balneologicznego. **Portal i znajdujący się na nim herb Sopotu** odzyskały dawny blask, a dzięki przeprowadzonym badaniom również pierwotną kolorystykę.

Fot. Aleksandra Komendarek-Tymendorf

SMART SOPOT

Nowa ortofotomapa

Prawie 17 tys. zdjęć wykonanych podczas wielu godzin lotów nad miastem zestawem kamer umieszczonych w specjalistycznym samolocie – dzięki zebranych w ten sposób danym pod koniec 2022 r. powstała m.in. najnowsza ortofotomapa Sopotu. Można na niej obejrzeć dowolny fragment kurortu z kilku stron, zmierzyć powierzchnię domu czy poznać potencjał solarny dachu. **Z tych danych może korzystać geodeta, projektant, urzędnik, ale też mieszkaniec** planujący np. instalację fotowoltaiki. Dane te pozyskiwane były wiosną i latem 2022 r.

Fot. Aleksandra Komendarek-Tymendorf

Dla Sopotu opracowana została „prawdziwa” ortofotomapa (true ortho), która nie tylko umożliwia odczytanie współrzędnych geodezyjnych wybranego miejsca, wykonywanie precyzyjnych pomiarów odległości czy powierzchni, ale też pokazuje budynki, ogrodzenia, chodniki w rzeczywistym położeniu, z bardzo dużą dokładnością, o wiele wyższą niż np. na Google Maps.

Najnowsze dane (**ortofotomapa pionowa, cztery fotoplany ukośne oraz dane 3D**) pozwalają uzyskać niemalże pełną informację na temat przestrzeni miasta. W ramach projektu zaktualizowane zostały dane z 2020 r., powstały także Numeryczny Model Terenu i Numeryczny Model Pokrycia Terenu, które niezwykle precyzyjnie odzwierciedlają rzeźbę miasta.

Do opracowania tych produktów konieczne było wykonanie pionowych zdjęć lotniczych, czterech zestawów zdjęć ukośnych (dla każdego kierunku osobno) oraz skaningu laserowego (tzw. chmury punktów).

Dane zebrane podczas lotów miały również na celu weryfikację deklaracji podatkowych oraz zbudowania systemu do zarządzania zielenią w Sopocie. Podczas letnich lotów (czyli w czasie pełnej vegetacji roślin), poza zdjęciami lotniczymi i skanowaniem laserowym, wykonany był dodatkowo skanowanie hiperspektralne, pozwalający ocenić kondycję drzew. Zebrane dane uzupełnią wiedzę o sopockich drzewach. Na tej podstawie będzie można m.in. wydać rekomendację dotyczące pielęgnacji drzew. Możliwy też będzie zapis historii zabiegów.

ZAŁĄCZNIKI DO RAPORTU O STANIE MIASTA

1. Sprawozdanie z realizacji uchwał Rady Miasta
2. Sprawozdanie z realizacji programów i polityk miejskich
3. Sprawozdanie z realizacji Budżetu Obywatelskiego

Treść Raportu oraz załączniki dostępne są na stronie www.sopot.pl

Mieszkańcy Sopotu mogą zabrać głos w debacie nad raportem o stanie miasta za 2022 rok

Debata odbędzie się podczas sesji Rady Miasta Sopotu **22 czerwca 2023 r. o godz. 10.00** w sali 36 Urzędu Miasta Sopotu. Mieszkaniec, który chciałby zabrać głos, powinien złożyć do przewodniczącego rady miasta Sopotu **pisemne zgłoszenie poparte podpisami co najmniej 50 osób**. W zgłoszeniu należy podać: imię, nazwisko, adres zamieszkania, nr telefonu lub adres mailowy oraz zgodę na przetwarzanie danych osobowych.

Na każdej stronie listy poparcia musi być tytuł: „Udzielam poparcia Pani/u (imię i nazwisko), która/y chce zabrać głos w debacie nad Raportem o stanie miasta Sopotu za 2022 rok”. Poniżej należy umieścić imiona i nazwiska oraz podpisy osób popierających.

Zgłoszenie wraz z oryginałem listy poparcia należy **dostarczyć najpóźniej do 21 czerwca 2023 r.** do Biura Rady Miasta w Urzędzie Miasta Sopotu, w godzinach pracy Urzędu.

Mieszkańcy będą mogli zabrać głos w debacie zgodnie z kolejnością zgłoszenia.